

FTA FUND
OAE

20TH

20 YEARS FUND OF RESTRUCTURE OF AGRICULTURAL
PRODUCTION TO ENHANCE COMPETITIVENESS

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

ความเป็นมาและความหมายของตราสัญลักษณ์

ความเป็นมาของตราสัญลักษณ์

ตราสัญลักษณ์นี้ออกแบบขึ้นในโอกาสพิเศษ ครบรอบ 20 ปี ของกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2548 ภายใต้บริบทที่ประเทศไทยต้องปรับตัวอย่างเร่งด่วนต่อผลกระทบของความตกลงการค้าเสรี (FTA)

การออกแบบตราสัญลักษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. เฉลิมฉลองความสำเร็จในการกิจช่วยเหลือเกษตรกรไทย จากผลกระทบของการค้าเสรี
2. แสดงให้เห็นถึง วิสัยทัศน์ใหม่ของกองทุน ที่จะเดินหน้าไปสู่อนาคตด้วยนวัตกรรม ความยั่งยืน และการปรับตัวเชิงโครงสร้าง
3. ใช้เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ถึงบทบาทของกองทุนต่อสาธารณชน หน่วยงานรัฐ และกลุ่มเกษตรกร

ความหมายของตราสัญลักษณ์ครบรอบ 20 ปี กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ

สัญลักษณ์	สื่อถึง/ความหมาย
เลข “20”	ระยะเวลา 20 ปี แห่งการดำเนินงานของกองทุนฯ ตั้งแต่ ปี 2548 จนถึงปัจจุบัน โดยสีฟ้าอ่อนเป็นสัญลักษณ์ของ ความหวัง ความสงบ การพัฒนาอย่างยั่งยืน และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมในภาคเกษตรกรรม
คำว่า “FTA FUND” อยู่ในเลข 0	หัวใจของกองทุนฯ คือการตอบสนองต่อผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรี (FTA) และแสดงถึงความเชื่อมโยงโดยตรงระหว่างภารกิจของกองทุนกับบริบทการเปิดเสรีทางการค้า
คำว่า “TH” และ “ANNIVERSARY”	คำว่า “20 th Anniversary” ใช้ สีฟ้าเข้ม เพื่อเน้นความชัดเจน และสื่อถึงความ มั่นคง หนักแน่น และเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ในารดำเนินงานของกองทุน
เส้นคันสีเหลือง	สื่อถึงพลังงาน แสงสว่าง ความคิดสร้างสรรค์ และวิสัยทัศน์ของการพัฒนา
กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ	สีเขียว แทน ภาคเกษตรกรรม และ ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ครบรอบ 20 ปี
กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ
การแข่งขันของประเทศ

20th Anniversary
YEARS FUND OF RESTRUCTURE OF AGRICULTURAL PRODUCTION
TO ENHANCE COMPETITIVENESS

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
Fund of Restructure of Agricultural Production to Enhance Competitiveness (FTA FUND)

สารบัญ

	หน้า
สารจากประธานกรรมการบริหารกองทุนฯ	6
สารจากกรรมการบริหารกองทุนฯ	7
สารจากผู้บริหารทุนหมุนเวียน	8
สารจากผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร	9
คำนำ	10
ส่วนที่ 1 การบริหารจัดการภายในองค์กร	12
▪ ประวัติความเป็นมา	13
▪ วิสัยทัศน์	14
▪ พันธกิจ	14
▪ ภารกิจ	14
▪ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ	14
▪ โครงสร้างหน่วยงาน	18
ส่วนที่ 2 ความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA)	26
▪ ความตกลงเขตการค้าเสรีของไทย	27
▪ ผลกระทบจากการเปิดเขตการค้าเสรี	45
ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงานกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ	46
▪ ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ	47
▪ การดำเนินงานสนับสนุนภารกิจของกองทุนฯ	67
▪ บทความ “20 ปี กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ กับภารกิจช่วยเหลือเกษตรกรไทย ท่ามกลางการเปิดเสรีทางการค้า”	73
▪ บทความ “อนาคตกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ กับการสนับสนุนเกษตรกรไทย ท่ามกลางการค้าเสรีและโลกที่มีความผันผวน”	75

สารจาก... ประธานกรรมการบริหารกองทุนฯ

“20 ปี แห่งการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง เพื่ออนาคตของเกษตรกรไทยในโลกการค้าเสรี”

ในวาระของการครบรอบ 20 ปี **กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** ข้าพเจ้าในฐานะ **ประธานกรรมการบริหารกองทุนฯ** ขอแสดงความยินดีและความภาคภูมิใจอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการดำเนินงานของกองทุนฯ ที่ได้มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือเกษตรกรไทยให้สามารถปรับตัวและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยการเปิดเสรีทางการค้าโดยเฉพาะภายใต้ความตกลงการค้าเสรี (FTA) ส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาคเกษตรกรรมของไทย กองทุนฯ จึงถือกำเนิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2548 เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกสนับสนุนเชิงยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรไทย ทั้งในด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด และการพัฒนาองค์ความรู้ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรไทยอย่างยั่งยืน

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กองทุนฯ ได้สนับสนุนโครงการต่าง ๆ สร้างประโยชน์ให้แก่เกษตรกร บ่มเพาะต้นแบบของการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ องค์กรเกษตรกร และนวัตกรรมในภาคการเกษตร อันเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมต่อการดำเนินงานอย่างทุ่มเทของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ และที่สำคัญคือ **พี่น้องเกษตรกรไทย** ที่ได้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการปรับตัว พัฒนา และเดินหน้าไปพร้อมกับกองทุนฯ ด้วยพลังของความหวังและการเรียนรู้อย่างไม่หยุดยั้ง

ในอนาคต กองทุนฯ จะยังคงมุ่งมั่นทำหน้าที่เป็น “กลไกเชิงรุก” ในการสนับสนุนการปรับตัวเชิงโครงสร้างของภาคเกษตรไทยให้สามารถรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นโยบายกีดกันทางการค้า การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี หรือพฤติกรรมของผู้บริโภค เพื่อก้าวสู่ระบบเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ครอบคลุม และแข่งขันได้อย่างแท้จริง

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและขับเคลื่อนภารกิจของกองทุนฯ มาอย่างต่อเนื่อง และขอเชิญชวนทุกภาคส่วนมาร่วมกันสร้างอนาคตของภาคเกษตรกรรมไทย ให้เป็นพลังหลักของประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

“จากความท้าทาย สู่โอกาส ด้วยพลังของเกษตรกรไทย”

นายจันทานนท์ จรรณเวช

ประธานกรรมการบริหารกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ
เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สารจาก... กรรมการบริหารกองทุนฯ

“20 ปีของความมุ่งมั่น สู่การยกระดับเกษตรกรไทยให้แข่งขันได้ในเวทีโลก”

ในวาระครบรอบ 20 ปี ของการจัดตั้ง **กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** ในฐานะ **กรรมการบริหารกองทุนฯ** รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่สำคัญยิ่งนี้ ซึ่งมีบทบาทโดยตรงในการช่วยเหลือเกษตรกรไทยให้สามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะจากการเปิดเสรีทางการค้าภายใต้กรอบความตกลงการค้าเสรี (FTA)

ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา กองทุนฯ ได้ดำเนินการภายใต้พันธกิจสำคัญ คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ภาคการเกษตร โดยเน้นการพัฒนาเชิงโครงสร้างการผลิต การพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การแปรรูปสินค้าเกษตร การรวมกลุ่มเกษตรกร และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกรและสินค้าเกษตรของไทย รวมถึงเห็นถึงพลังของ “การมีส่วนร่วม” ตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับนโยบาย ความสำเร็จของโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ล้วนสะท้อนถึงความร่วมมือ ความเข้าใจ และความไว้วางใจระหว่างภาครัฐ หน่วยงานในพื้นที่ และที่สำคัญที่สุดคือ “เกษตรกรไทย”

กองทุนฯ จะยังคงมีบทบาทสำคัญอย่างต่อเนื่องในอนาคต ในการสนับสนุนเกษตรกรไทยให้สามารถเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ ได้อย่างมั่นคง ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การแข่งขันด้านเทคโนโลยี ความผันผวนของตลาด หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคในยุคดิจิทัล

ในโอกาสครบรอบ 20 ปีนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจของกองทุนฯ ด้วยความทุ่มเทและวิสัยทัศน์ และขอเป็นกำลังใจให้กองทุนฯ ก้าวเดินต่อไปอย่างมั่นคง ด้วยบทบาทที่แข็งแกร่งในการยกระดับภาคการเกษตรของประเทศไทยสู่อนาคตที่ยั่งยืน

**“จากความร่วมมือ สู่ความเปลี่ยนแปลง
เพื่อเกษตรกรไทยที่เข้มแข็งและยั่งยืน”**

ดร. กาญจนา ขวัญเมือง

กรรมการบริหารกองทุน
รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สารจาก... ผู้บริหารทุนหมุนเวียน

"20 ปีแห่งการปรับเปลี่ยน สู่ความยั่งยืนของภาคเกษตรไทย"

ในโอกาสครบรอบ 20 ปี ของการจัดตั้ง **กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** ข้าพเจ้าในฐานะผู้บริหารทุนหมุนเวียน รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้เห็นความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมของกองทุนฯ ในการช่วยเหลือเกษตรกรไทยให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรี (FTA)

ตลอดระยะเวลาสองทศวรรษที่ผ่านมา กองทุนฯ ได้ทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญของภาครัฐ ในการสนับสนุนโครงการปรับโครงสร้างภาคการผลิต ส่งเสริมการแปรรูป เพิ่มมูลค่า พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรทั่วประเทศ โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกอย่างมั่นคงและยั่งยืน ด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภาควิชาการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และที่สำคัญที่สุด คือ **"เกษตรกร"** ผู้เป็นเจ้าของความเปลี่ยนแปลง กองทุนฯ ได้ร่วมผลักดันโครงการต่าง ๆ ให้เกิดผลในระดับพื้นที่ ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งจากวิกฤตสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน ความผันผวนของตลาด และนโยบายการค้าระหว่างประเทศ กองทุนฯ ยังคงมีภารกิจสำคัญในการปรับตัวให้เท่าทัน พร้อมทั้งมุ่งเน้นการสนับสนุนการเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแม่นยำสูง การพัฒนาองค์ความรู้ และการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการของเกษตรกรรุ่นใหม่ ตลอดจนการผลักดันให้เกิดความยั่งยืนในห่วงโซ่การผลิตสินค้าเกษตร

ในนามของผู้บริหารทุนหมุนเวียน ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนฯ ด้วยดีเสมอมา พร้อมกันนี้ ขอเชิญชวนทุกท่านร่วมกันต่อยอดภารกิจของกองทุนฯ เพื่อสร้าง **"เกษตรไทยที่มั่นคง แข็งแรง และแข่งขันได้"** อย่างแท้จริง

"เกษตรกร คือ หัวใจของความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ"

ขอร่วมเดินหน้าอีกก้าวของการพัฒนาที่ยั่งยืนไปด้วยกัน

นายเอกราช ตีรลพ

ผู้บริหารทุนหมุนเวียน

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สารจาก...

ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร

“กองทุนฯ เพื่อการเปลี่ยนผ่านของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน”

ในวาระครบรอบ 20 ปีของ **กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** ข้าพเจ้าในฐานะ **ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร** ขอร่วมแสดงความชื่นชมและยินดีต่อความสำเร็จของกองทุนฯ ซึ่งได้มีบทบาทอย่างต่อเนื่องในการเสริมสร้างศักยภาพของภาคเกษตรกรรมไทย โดยเฉพาะในการช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถปรับตัวจากผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าในเวทีโลก

การดำเนินงานของกองทุนฯ ตลอดระยะเวลา 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ไม่ได้เพียงแค่บรรเทาผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรี (FTA) แต่ยังมีส่วนสำคัญในการ **“สร้างโอกาสใหม่”** ให้กับเกษตรกรไทย ทั้งในด้านการพัฒนารูปแบบการผลิตที่เหมาะสม การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ตลอดจนการขยายตลาดและส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรให้มีพลังต่อรองในระบบเศรษฐกิจ

ในฐานะฝ่ายปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมาย จึงมีโอกาสรับฟังความต้องการของเกษตรกรอย่างหลากหลาย ทั้งในมิติของการพัฒนาอาชีพ การเข้าถึงแหล่งทุน การพัฒนาทักษะ และความจำเป็นในการฟื้นฟูระบบการผลิตในหลายพื้นที่ ความท้าทายเหล่านี้คือแรงผลักดันให้การบริหารกองทุนฯ ต้องมีความยืดหยุ่น รอบคอบ และสอดคล้องกับบริบทของแต่ละชุมชนอย่างแท้จริง

ขอแสดงความขอบคุณไปยังคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกกระดับ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และที่สำคัญที่สุด คือ เกษตรกรที่ร่วมกันเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

20 ปีที่ผ่านมา เป็นบทพิสูจน์ถึงพลังของ **“การปรับตัวเชิงโครงสร้าง”** ที่กองทุนฯ ได้ริเริ่ม และยังคงต้องดำเนินต่อไปในบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะความท้าทายจากวิกฤตสภาพภูมิอากาศ ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจ และการแข่งขันด้านนวัตกรรมในภาคการเกษตร

ในโอกาสพิเศษนี้ ข้าพเจ้าขอร่วมเป็นแรงใจให้กองทุนฯ ยังคงเป็นกลไกที่มีพลังในการสนับสนุนเกษตรกรไทยให้ก้าวข้ามข้อจำกัดเดิม ๆ และเติบโตอย่างมั่นคงในระยะยาว

**“กองทุนฯ จะไม่เพียงเป็นเครื่องมือของรัฐ
แต่จะเป็นพลังของเกษตรกรไทยในการเปลี่ยนผ่านสู่อนาคต”**

นางสาวอัจฉรา ไอยรากาญจนกุล
ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คำนำ

ตลอดระยะเวลา **20 ปี** ที่ผ่านมา นับตั้งแต่การจัดตั้ง **กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** เมื่อปี พ.ศ. 2548 กองทุนฯ ได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกลไกสำคัญของรัฐในการช่วยเหลือเกษตรกรและภาคเกษตรกรรมไทยให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะผลกระทบจาก **ความตกลงการค้าเสรี (FTA)** ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

กองทุนฯ ได้มีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรกรรมในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มมูลค่าและยกระดับคุณภาพของสินค้าเกษตร การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การส่งเสริมองค์ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนการขยายโอกาสทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ภาคเกษตรกรรมไทยสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนในเวทีการค้าโลก

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นในวาระครบรอบ 20 ปีแห่งการดำเนินงานกองทุนฯ เพื่อเป็น **บันทึกแห่งความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ และบทเรียน** ที่เกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานของรัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน และที่สำคัญที่สุดคือ **พี่น้องเกษตรกรไทย** ที่เป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญของประเทศ

ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกองทุนฯ ให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามวัตถุประสงค์ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ พร้อมกันนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวทางการดำเนินงานของกองทุนฯ ที่สั่งสมมาตลอด 20 ปี จะเป็นพื้นฐานและพลังสำคัญในการพัฒนาภาคเกษตรกรรมไทยให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างยั่งยืน

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

เนื่องในวาระครบรอบการดำเนินงานในปีที่ 20 นับเป็นโอกาสอันดีที่ กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) จะได้ออกเล่าถึงเส้นทางแห่งความสำเร็จและความภาคภูมิใจ ของกองทุน FTA ในก้าวต่อไปเราพร้อมใช้ศักยภาพที่มีอย่างเต็มกำลัง เพื่อนำศักยภาพขององค์กร และความรู้ความเชี่ยวชาญของบุคลากร มาสานพลังสนับสนุน เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนสู่ความสำเร็จของภาคการเกษตรของไทยในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรี โดยนำองค์ความรู้ที่เป็นเลิศ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายสนับสนุนภาคการเกษตรของไทย ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ สังคม และประชาชน อย่างยั่งยืน

20TH
FTA
FUND
ANNIVERSARY

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

ส่วนที่ 1

การบริหารจัดการภายในองค์กร

- ประวัติความเป็นมา
- วิสัยทัศน์
- พันธกิจ
- ภารกิจ
- การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ
- โครงสร้างหน่วยงาน

ส่วนที่ 1

การบริหารจัดการภายในองค์กร

ประวัติความเป็นมา

จากการที่ประเทศไทยได้จัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ เพื่อที่จะให้เกิดการซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างประเทศสมาชิกสามารถดำเนินการได้อย่างเสรี ปราศจากข้อกีดกันทางการค้า ทั้งที่เป็นมาตรการทางภาษี และที่ไม่ใช่ภาษี โดยในระยะแรกของการเปิดเสรีทางการค้าอยู่ในรูปแบบของพหุภาคี อาทิ กรอบความตกลง WTO และ AFTA แต่ภายหลังจากการเจรจาการค้ากรอบความตกลง WTO ในปี 2546 เกิดความล้มเหลว กระแสการเจรจาการค้าของโลก ได้มีแนวโน้มมุ่งสู่การเจรจาเปิดเสรีทางการค้าแบบทวิภาคี และภูมิภาคมากขึ้น ประเทศไทยจึงได้เริ่มหันมาจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีในรูปแบบทวิภาคี และภูมิภาค กับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ เช่น อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น แปรู ซิลี อาเซียน - จีน อาเซียน - ญี่ปุ่น อาเซียน - เกาหลีใต้ อาเซียน - ออสเตรเลีย - นิวซีแลนด์ อาเซียน - อินเดีย และถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการลด หรือยกเลิกภาษีนำเข้า และการลดมาตรการกีดกันทางการค้าต่าง ๆ จากประเทศคู่ค้าของไทย ทำให้สินค้าไทยส่งออกได้มากขึ้น แต่ก็ต้องยอมรับว่า การเปิดเสรีทางการค้า จะทำให้สินค้าบางชนิดได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะสินค้าเกษตร ซึ่งภาคเกษตรเป็นภาคการผลิตหลัก ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ เพราะเกี่ยวข้องกับรายได้ และความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตระหนักถึงผลกระทบดังกล่าว จึงได้จัดเตรียมมาตรการเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้น จากการเปิดเสรีทางการค้า และเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ จัดตั้งกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ หรือกองทุน FTA ขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร ปฏิรูปผลิตผลทางการเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคูณภาพ ตลอดจนการแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตจากสินค้าที่ไม่มีศักยภาพสู่สินค้าที่มีศักยภาพ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ ให้จัดตั้งกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2547

กองทุน FTA กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับงบประมาณในการจัดตั้งกองทุนเริ่มแรก ในปี 2549 จำนวน 200 ล้านบาท จึงได้เริ่มดำเนินการให้ความช่วยเหลือสินค้าเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา จนกระทั่งในปัจจุบัน (ปี 2567) กองทุนได้รับจัดสรรงบประมาณเข้าสู่กองทุนรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 985 ล้านบาท และได้อนุมัติเงินช่วยเหลือโครงการต่าง ๆ แล้ว 34 โครงการ เป็นจำนวนเงิน 1,183.255 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2567 ที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติขยายระยะเวลาการดำเนินงานกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศออกไปอีก 20 ปี (2568 – 2588)

วิสัยทัศน์

ลดผลกระทบของสินค้าเกษตร จากการเปิดเสรีการค้า และสร้างขีดความสามารถให้กับเกษตรกร

พันธกิจ

สนับสนุนเงินทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ในการปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร ปฏิรูปผลผลิตทางการเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพการแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและอาหาร ตลอดจนการปรับเปลี่ยนอาชีพ จากการผลิตสินค้าที่ไม่มีศักยภาพไปสู่สินค้าที่มีศักยภาพ

ภารกิจ

- 1) สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิต และเทคโนโลยี
- 2) สนับสนุนงานวิจัย และพัฒนา
- 3) ให้ความรู้ จัดฝึกอบรม และดูงาน
- 4) ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- 5) ปรับเปลี่ยนอาชีพ

การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนฯ

1. เงื่อนไขการจ่ายเงินในลักษณะเงินยืม/เงินช่วยเหลือ

1.1 กรณีที่เป็นการใช้เงินจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ทั้งหมดหรือบางส่วน กองทุนฯ จะจ่ายให้ใน 2 ลักษณะ คือ เงินยืม/เงินช่วยเหลือ โดยมีเงื่อนไขการจ่ายเงินในแต่ละลักษณะ ดังนี้

เงินยืม/เงินช่วยเหลือ ให้เฉพาะกรณีหรือค่าใช้จ่าย ดังต่อไปนี้

- (1) ค่าปัจจัยการผลิตในกรณีทดลอง / สาธิต / นำร่อง
- (2) ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สำหรับงานวิจัย ต้องเป็นการวิจัยประยุกต์ หรือการวิจัยด้านการตลาด และต้องไม่เป็นโครงการวิจัยขั้นพื้นฐาน
- (3) ค่าใช้จ่ายในการถ่ายทอดเทคโนโลยี อาทิ การฝึกอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงานในประเทศ
- (4) ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน หรือค่าบริหารโครงการของหน่วยงานราชการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด หรือตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินร้อยละ 3 ของงบประมาณโครงการ
- (5) ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ระบุใน (1) (2) (3) และ (4) ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารกองทุน

เงินยืม/เงินช่วยเหลือ ให้เฉพาะกรณี หรือค่าใช้จ่าย ดังต่อไปนี้

- (1) ค่าลงทุนต่าง ๆ อาทิ ค่าก่อสร้างโรงเรือน/โรงงาน ค่าเครื่องมืออุปกรณ์ ฯลฯ
- (2) ค่าใช้จ่ายเงินช่วยเหลือในการผลิต

1.2 กรณีกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ กองทุนจะชดเชยดอกเบี้ยให้ทั้งหมดหรือบางส่วน

ทั้งนี้ วงเงินให้ยืมและกำหนดการชำระคืนให้เป็นไปตามลักษณะการดำเนินงาน/ตามความจำเป็นแต่ละโครงการ

2. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ

ผู้ที่จะเสนอขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ จะต้องจัดทำโครงการ งาน หรือกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบโดยตรง หรือโดยอ้อมจากการเปิดเสรีทางการค้า (Free Trade Area: FTA) โดยผู้มีสิทธินำเสนอโครงการ ได้แก่

2.1 เกษตรกรผู้ประกอบการเกษตรกรรม และให้หมายความถึงกลุ่มหรือคณะบุคคลที่รวมตัวกัน เพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบเกษตรกรรมโดยจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ได้

2.2 สถาบัน องค์กร ที่เป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์ดำเนินงานด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก

2.3 หน่วยงานของรัฐ ในระดับกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา

3. หลักเกณฑ์การพิจารณาสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า

การพิจารณาว่าสินค้าเกษตรชนิดใด ได้รับผลกระทบโดยตรง หรือโดยอ้อมจากการเปิดเสรีทางการค้า จะพิจารณาหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อประกอบกัน ขึ้นอยู่กับกรอบการค้าที่นำมาพิจารณา ดังนี้

3.1 เป็นสินค้าเกษตรที่อยู่ในกลุ่มกำหนดโควตาภาษี (TRQ) 23 รายการ ได้แก่ ข้าว เมล็ดกาแฟสำเร็จรูป น้ำมันดิบ/นมพร้อมดื่ม นมผงขาดมันเนย มะพร้าว เนื้อมะพร้าวแห้ง น้ำมันมะพร้าว เมล็ดถั่วเหลือง ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ น้ำมันปาล์มและน้ำมันในเมล็ดปาล์ม น้ำมันถั่วเหลือง ลำไยแห้ง พริกไทย หน่อไม้ดิบ กระเทียม กากถั่วเหลือง หอมหัวใหญ่ เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ มันฝรั่ง น้ำตาล และใบยาสูบ

(หมายเหตุ : แม้ว่าจะเป็นสินค้าที่อยู่ในกลุ่ม TRQ 23 รายการ แต่ก็ได้หมายความว่าต้องได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าเสมอไป จำเป็นต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์ข้ออื่นๆ ประกอบด้วย)

3.2 พิจารณาจากสถิติการนำเข้าเปรียบเทียบกับก่อนและหลังการเปิดเสรีทางการค้า ที่มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างผิดปกติ

3.3 พิจารณาจากราคาสินค้าเกษตรชนิดนั้นๆ ภายในประเทศ ที่ลดลงอย่างผิดปกติ เปรียบเทียบกับก่อนและหลังการเปิดเสรีทางการค้า

3.4 พิจารณาจากต้นทุนการผลิตต่อหน่วยโดยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง

3.5 มีรายงานผลการศึกษาวิจัยของหน่วยงานรัฐ หรือสถาบันการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับ ยืนยันการได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า

3.6 พิจารณาจากการแบ่งตลาดภายในประเทศที่ลดลง

3.7 พิจารณาจากเป็นสินค้าที่คณะกรรมการ/อนุกรรมการ กำหนด

4. วิธีการเสนอขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ

4.1 การเสนอขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ จะต้องจัดทำเป็นโครงการเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร (ปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร หมายความว่า เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง เสริมสร้าง พัฒนา โครงสร้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณภาพคุณภาพในการผลิต ตลอดจนการแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า รวมทั้งช่วยเหลือให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าไปยังอาชีพเกษตรอื่น ๆ) พร้อมเอกสารหลักฐาน เพื่อประกอบการพิจารณา โดยแสดงรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

- (1) ชื่อโครงการ หรืองาน หรือกิจกรรม
- (2) ชื่อเจ้าของโครงการ หรือหน่วยงานรับผิดชอบ
- (3) หลักการและเหตุผล
- (4) วัตถุประสงค์ของโครงการ
- (5) วิธีดำเนินงาน

- (6) ขอบเขตการดำเนินงาน
- (7) ระยะเวลาดำเนินงาน หรือแผนปฏิบัติงาน
- (8) งบประมาณ หรือแผนการใช้งาน หรือแผนการคืนเงิน
- (9) ตัวชี้วัดความสำเร็จ
- (10) กรอบแนวทางการจัดการปัญหาหรือความเสี่ยงของโครงการ
- (11) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- (12) อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ กำหนด

4.2 การเสนอขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

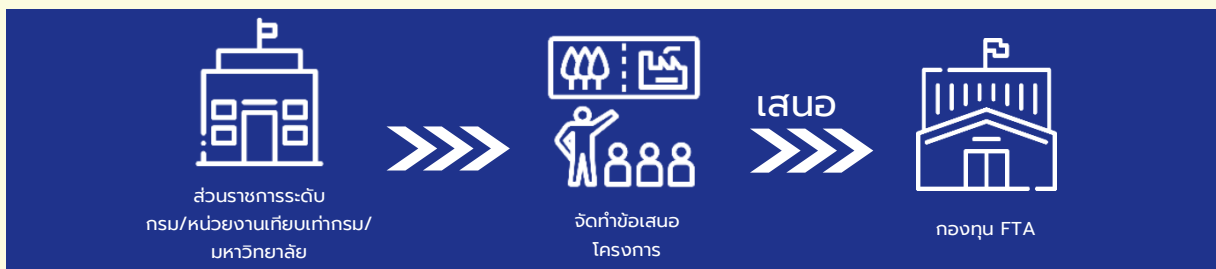
1) เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร เป็นผู้เสนอโครงการ

กรณีโครงการ งาน หรือกิจกรรมที่เสนอโดยเกษตรกร สถาบันเกษตรกร หรือองค์กรเกษตรกร **ซึ่งต้องได้รับผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการเปิดเสรีทางการค้า** และหากเป็นเกษตรกรต้องเสนอในนามของสถาบันเกษตรกร หรือองค์กรเกษตรกรที่ได้รับการยอมรับจาก **ส่วนราชการ โดยผู้เสนอโครงการจะต้องขอรับการสนับสนุนผ่านส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ** เพื่อให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกำกับ ดูแลการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2) ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้เสนอโครงการ

กรณีโครงการ งาน หรือกิจกรรมที่เสนอโดยหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นโครงการ งาน หรือกิจกรรมที่ดำเนินการปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อลดผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า (FTA) และ **เป็นโครงการที่เกิดจากความต้องการหรือมีส่วนร่วมของเกษตรกร**

5. ขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ

5.1 เมื่อกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ได้รับโครงการจากส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ สศก. ในฐานะฝ่ายเลขานุการกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ จะดำเนินการรวบรวมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตรวจสอบความถูกต้อง ว่าเป็นไปตามระเบียบของกองทุนฯ หรือไม่ พร้อมทั้งศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการในเบื้องต้น หากเห็นว่ามีความเป็นไปได้ และไม่ขัดแย้งกับระเบียบของกองทุนฯ จะดำเนินการตามขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติเงินต่อไป แต่หากพบว่าโครงการมีความขัดแย้งกับหลักเกณฑ์เงื่อนไขของกองทุนฯ หรือพบว่าโครงการยังไม่มี ความเหมาะสม จะแจ้งให้เจ้าของโครงการทราบผ่านทางหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำเสนอกองทุนฯ พิจารณาตามขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไป

5.2 สศก. นำโครงการที่ได้ตรวจสอบความเป็นไปได้ตามข้อ 1 หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้แก่ สำนักเศรษฐกิจระหว่างประเทศ สำนักนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร และศูนย์ประเมินผล รวมทั้งหารือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ เป็นต้น ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน หรือสถาบันการศึกษา เพื่อร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้โครงการมีความเหมาะสม สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยเจ้าของโครงการและหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการนำเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ไปแก้ไขปรับปรุงโครงการอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ในกรณีที่โครงการไม่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงแก้ไขไม่มาก สศก. จะนำโครงการเสนอคณะกรรมการพิจารณาโครงการของกองทุนฯ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของโครงการต่อไป

5.3 สศก. นำเสนอโครงการที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นในข้อ 2 เสนอคณะกรรมการพิจารณาโครงการของกองทุนฯ เพื่อพิจารณาความเห็นชอบให้นำเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ พิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้ หากคณะกรรมการพิจารณาโครงการฯ มีความเห็นให้ปรับปรุงแก้ไขโครงการเพิ่มเติม สศก. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาโครงการฯ จะแจ้งให้เจ้าของโครงการผ่านหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบ

5.4 สศก. นำโครงการที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาโครงการฯ เสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้ หากคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มีความเห็นให้ปรับปรุงแก้ไขโครงการเพิ่มเติม สศก. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ จะได้แจ้งให้เจ้าของโครงการผ่านหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง จนกว่าจะได้รับการอนุมัติ

5.5 เมื่อคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ อนุมัติโครงการแล้ว สศก. จะดำเนินการแจ้งให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการขอเบิกเงินจากกองทุนฯ เพื่อนำไปดำเนินการตามกิจกรรมโครงการ โดยกองทุนฯ จะจัดทำเป็นบันทึกการรับรองการเบิกเงินจากทางกองทุนฯ และจะจ่ายเงินให้โครงการเป็นรายปีโครงการผ่านทางบัญชีธนาคารของรัฐ ตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน

5.6 ในกรณีที่เจ้าของโครงการ หรือเกษตรกร สถาบันเกษตรกร หรือองค์กรเกษตรกร หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการจะต้องดำเนินการจัดทำนิติกรรมสัญญาการเข้าร่วมโครงการกับเจ้าของโครงการ และดำเนินการจ่ายเงินผ่านทางบัญชีธนาคารของรัฐ ให้เจ้าของโครงการนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของโครงการต่อไป

5.7 สศก. จะติดตามผลการดำเนินโครงการและการใช้จ่ายเงินเป็นประจำอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะสิ้นสุดโครงการ อีกทั้งจะมีการประเมินความสำเร็จของโครงการเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม

โครงสร้างหน่วย

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ
บริหารงานโดย คณะกรรมการบริหารกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ
การแข่งขันของประเทศ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	ประธานกรรมการ
ผู้แทนกระทรวงการคลัง	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงบประมาณ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ๓ ท่าน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

(1) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน

(2) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนด
ค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างให้สอดคล้อง
กับมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 11 (8)

(3) พิจารณออนุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี

(4) แต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียน

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมา 5 คณะ เพื่อช่วยเหลือ
ในการดำเนินงานกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

**1) คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงการกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่ม
ขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ**

องค์ประกอบ

รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานอนุกรรมการ
ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้แทนกรมการค้าภายใน ผู้แทนกรมการค้าต่างประเทศ ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ ผู้แทนสภาหอการค้า
แห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตร ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรหรือผู้แทน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายที่ประธาน
กรรมการบริหารกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ แต่งตั้งเป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการส่วนบริหาร
กองทุนภาคเกษตร สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

(1) ตรวจสอบและกำหนดมาตรการ หรือกรอบโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ
เสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ

(2) พิจารณาความเหมาะสมของโครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ และเสนอความเห็น
ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่ม
ขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

(3) พิจารณาเรียนเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขา
ที่เกี่ยวข้อง มาร่วมประชุมเพื่อพิจารณากลับกรองโครงการเป็นคราวๆ ตามความจำเป็น

(4) พิจารณาเรียนเชิญหน่วยงานหน่วยงานที่เสนอโครงการมาชี้แจงตามความจำเป็น

(5) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มอบหมาย

2) คณะอนุกรรมการติดตามประเมินผลและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

องค์ประกอบ

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรหรือผู้แทน เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมการค้าภายใน ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทนศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้แทนส่วนนิติการ วินัย และเสริมสร้างคุณธรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านรัฐศาสตร์ที่ประธานกรรมการบริหารกองทุนฯ แต่งตั้งเป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- (1) พิจารณากำหนดมาตรการ หรือกรอบการติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ ของกองทุนฯ เสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ
- (2) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ
- (3) เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนแผนงาน โครงการ หรือยกเว้นการปฏิบัติตามข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ
- (4) พิจารณาเรียนเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม เพื่อให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ หรือชี้แจงเป็นคราวๆ ตามความจำเป็น
- (5) รายงานผลการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ทราบ
- (6) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มอบหมาย

3) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

องค์ประกอบ

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานอนุกรรมการ เศรษฐกรเชี่ยวชาญ สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรที่ได้รับมอบหมาย เป็นรองประธานอนุกรรมการ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้แทนกลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้แทนส่วนนิติการ วินัยและเสริมสร้างคุณธรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้แทนส่วนการเงินและบัญชี สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- (1) พิจารณาจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ พิจารณา
- (2) ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ แผนงานต่างๆ ตลอดจนการดำเนินงานตามข้อตกลง ประเมินผลการดำเนินงานกองทุนฯ ที่กระทรวงการคลังกำหนดและรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ทราบ

(3) จัดให้มีการควบคุมภายในกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานควบคุมภายในที่กระทรวงการคลังกำหนด ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในและรายงานผลการดำเนินงานควบคุมภายในให้คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ทราบ

(4) พิจารณาทบทวนปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการตามข้อบังคับของกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ รวมถึงศึกษาผลกระทบของกฎระเบียบข้อบังคับอื่นที่เกี่ยวข้องกับกองทุนฯ

(5) เสนอร่างแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ พิจารณา

(6) เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เกี่ยวกับการจัดทำกฎบัตรและกรอบคุณธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในกองทุนฯ

(7) พิจารณาเรียนเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม เพื่อให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะหรือชี้แจงเป็นคราวๆ ตามความจำเป็น

(8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มอบหมาย

4) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนความร่วมมือการแก้ไขและพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการซื้อเสรีทางการค้า

องค์ประกอบ

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรเป็นประธาน อนุกรรมการ เศรษฐกรเชี่ยวชาญ สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรที่ได้รับมอบหมายเป็นรองประธาน ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ ผู้แทนองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสหกรณ์โคนมอังกาบแพ่งแสน จำกัด ผู้แทนบริษัทพรีเมียม บีพี จำกัด เป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ หัวหน้ากลุ่มอำนาจการกองทุนภาคเกษตร เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- (1) พิจารณาจัดทำแผนขับเคลื่อนการสร้างความร่วมมือและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (2) ขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ
- (3) พิจารณากลุ่มสินค้าและกลุ่มเกษตรกรที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าเพื่อพัฒนาแลพเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน
- (4) วางแผนและพัฒนาโครงการเพื่อปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร รวมถึง การแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์
- (5) พิจารณาเรียนเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในสาขาที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม
- (6) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มอบหมาย

5) คณะอนุกรรมการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

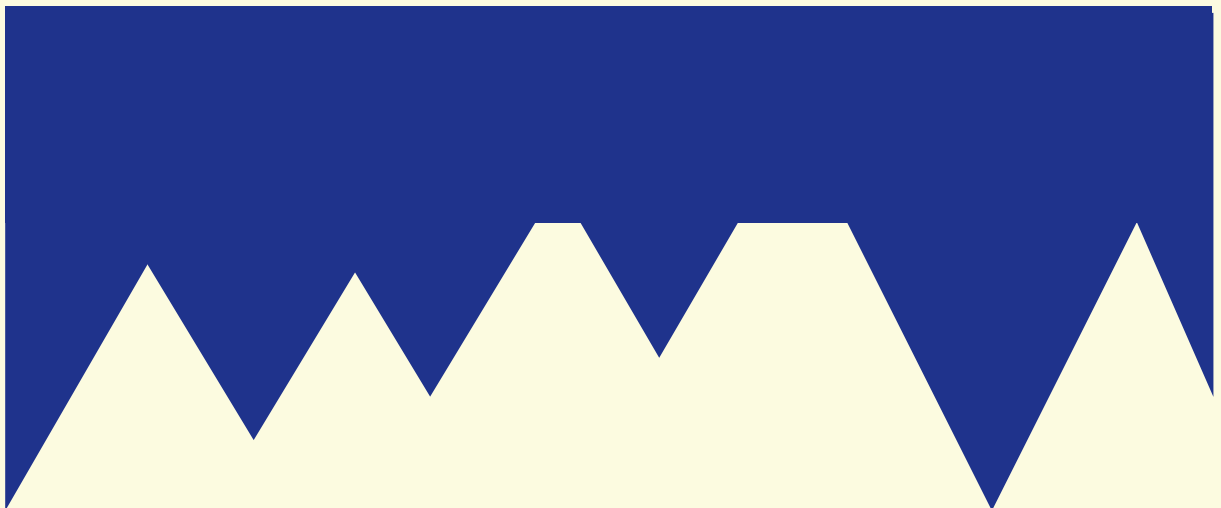
องค์ประกอบ

นายวีระชาติ เชื้อนรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านรัฐศาสตร์และการบริหารจัดการ เป็นประธาน อนุกรรมการ นายดนัยรัฐ ธนบดีธรรมจารี เป็นรองประธานอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรหรือผู้แทนเศรษฐกรเชี่ยวชาญ สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ที่ได้รับมอบหมาย ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการเกษตร หรือผู้แทนผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล หรือผู้แทนผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลเกษตร

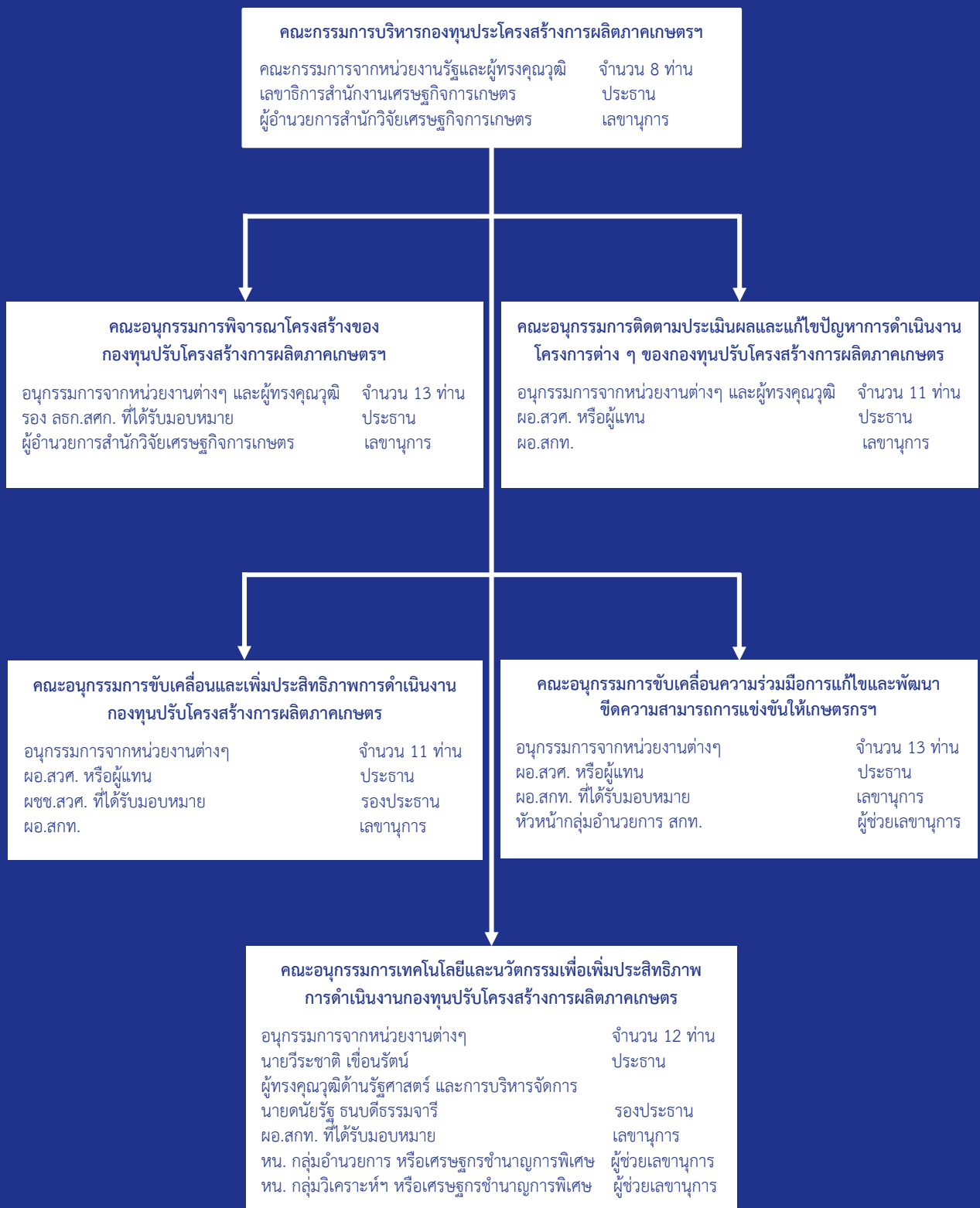
แห่งชาติ หรือผู้แทนผู้อำนวยการส่วนการเงินและบัญชี หรือผู้แทนหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน หรือผู้แทนเป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ หัวหน้ากลุ่มวิเคราะห์โครงการภาคเกษตร หรือเศรษฐกิจกรชำนาญการพิเศษ ส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร หัวหน้ากลุ่มผู้อำนวยการกองทุนภาคเกษตร หรือเศรษฐกิจกรชำนาญการพิเศษ ส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- (1) ศึกษาเทคโนโลยีและนวัตกรรมและพิจารณาความเหมาะสมของการนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงและการดำเนินงานกองทุนฯ
- (2) รายงานผลการศึกษาและเสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ
- (3) ให้ประธานหรือเลขานุการฯ มีอำนาจเรียนเชิญหน่วยงานหรือบุคคล กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ เป็นคราวๆ ตามความจำเป็น
- (4) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มอบหมาย

โครงสร้างการบริหารงานกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ

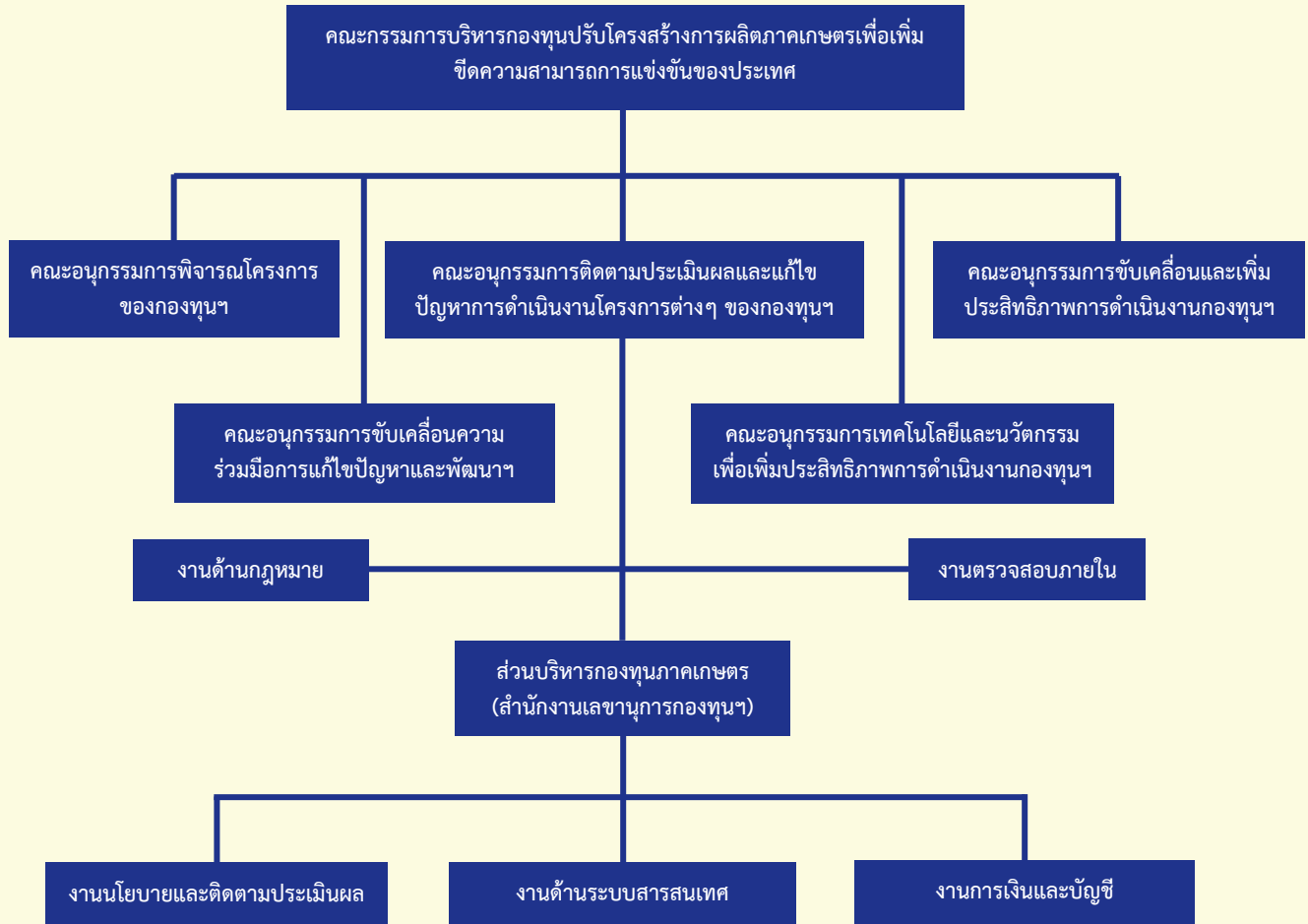

หมายเหตุ : รอง ลธก.สศก.
ผอ.สวศ.
ผอ.สกท.
คกก. บริหารฯ
ชช.สวศ.

หมายถึง รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
หมายถึง ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร
หมายถึง คณะกรรมการบริหารกองทุนภาคเกษตรฯ
หมายถึง เศรษฐกรเชี่ยวชาญ สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

โครงสร้างการบริหารงานและกรอบอัตรากำลังของกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

โครงสร้างการบริหารงาน

1. งานนโยบายและติดตามประเมินผล มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนฯ ตลอดจนการให้คำแนะนำการจัดทำโครงการที่ดี
- 2) การติดตาม ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานโครงการให้สอดคล้องกับระเบียบหลักเกณฑ์ของกองทุนฯ รวมถึงระเบียบ กฎเกณฑ์อื่น ๆ ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสอดคล้องตามมติ คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน และแผนปฏิบัติงานที่กำหนด
- 3) ติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับอนุมัติจากกองทุนฯ
- 4) ประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานกองทุนฯ
- 5) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการซื้อ การจ้างทำของ การจ้างเหมาบริการ การแลกเปลี่ยน การเช่า การควบคุมและการจำหน่ายซึ่งพัสดุ ครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้างของกองทุนฯ
- 6) ปฏิบัติงานตามข้อ ตกลงการประเมินผลกองทุนฯ ของกระทรวงการคลัง

2. งานด้านระบบสารสนเทศ มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ ออกแบบ วางแผน พัฒนา กำกับดูแล ให้คำแนะนำ ติดตั้ง ปรับปรุง และ บำรุงรักษาระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ระบบเครือข่ายอุปกรณ์ประกอบและระบบที่เกี่ยวข้อง บริหารจัดการ เพื่อให้บริการระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่ายได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
- 2) บริหารจัดการ ควบคุม ดูแล แก้ไขปัญหาการใช้งาน ซ่อมบำรุงรักษาระบบคอมพิวเตอร์และ อุปกรณ์ประกอบเพื่อแก้ไขปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ชำรุด บกพร่อง ใช้งานไม่ได้ให้สามารถ กลับมาใช้ในการพัฒนางานของกองทุนฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ดำเนินการเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบงานคอมพิวเตอร์และ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของกองทุนฯ
- 4) ศึกษาและวิเคราะห์เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และระบบงาน คอมพิวเตอร์ของกองทุนฯ

3. งานการเงินและบัญชี มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ส่งจ่ายเงินกองทุนแก่เกษตรกร หน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่ขอรับการสนับสนุน และเพื่อ ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ
- 2) จัดทำบัญชีลูกหนี้กองทุนฯ
- 3) รับผิดชอบการจัดทำรายงานการรับ-จ่ายเงินกองทุนฯ ประจำเดือน ส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ ภายในวันที่ 25 ของเดือนถัดไป
- 4) จัดทำบัญชีตามหลักบัญชีคู่เกณฑ์คงค้างตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ผังบัญชีมาตรฐานและมาตรฐานรายงานการเงินสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนด และดำเนินการจัดส่งรายงานการเงินให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

4. งานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ดังนี้

- 1) เสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ภายในเวลาอย่างน้อย 2 เดือน นับจากวันที่ตรวจสอบและเสร็จตามแผน รายงานจะต้องระบุข้อเสนอแนะ คำปรึกษา ตามแนวทางมาตรฐานการตรวจสอบ กฎหมาย ระเบียบ ที่กำหนดไว้ และมีการติดตามผลการตรวจสอบเพื่อให้ การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไป ตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ
- 2) จัดให้มีการประกันคุณภาพการตรวจสอบภายใน กรณีที่มีการประเมินการประกันคุณภาพงาน ตรวจสอบภายในให้ส่งสำเนาการประเมินให้กรมบัญชีกลางทราบด้วย
- 3) ปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบและจริยธรรมของผู้ ตรวจสอบภายในของส่วนบริหารกองทุนฯ คู่มือและแนวทางปฏิบัติการตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลาง

4) ปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหาร หน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

5. งานด้านกฎหมาย มีหน้าที่ดังนี้

- 1) จัดทำระเบียบต่าง ๆ ของกองทุนฯ ภายใต้พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.2558
- 2) ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการด้านนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่งอาญาและงานคดีอื่น ๆ ของกองทุนฯ
- 3) เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา การให้ข้อมูล และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานด้านกฎหมาย ในความรับผิดชอบของกองทุนฯ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องแก่คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ
- 4) ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการกิจทางด้านกฎหมายตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ

อัตรากำลังในปัจจุบันของส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร

ส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร มีกรอบอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ จำนวน 15 อัตรา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วน/งาน/ตำแหน่ง	สถานะ	จำนวนอัตรากำลัง	
		ตามโครงสร้าง*	ที่มีอยู่จริง
ส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร			
ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร	ข้าราชการ	1	1
เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ	ข้าราชการ	5	4
เศรษฐกรปฏิบัติการ/ชำนาญการ	ข้าราชการ	1	-
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	พนักงานราชการ	1	1
งานนโยบายและติดตามประเมินผล			
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	พนักงานกองทุน	5	5
งานด้านระบบสารสนเทศ			
นักวิชาการคอมพิวเตอร์	พนักงานกองทุน	1	1
งานการเงินและบัญชี			
นักวิชาการเงินและบัญชี	พนักงานกองทุน	2	2
งานตรวจสอบภายใน			
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน/นักวิชาการเงินและบัญชี	พนักงานกองทุน	1	1
รวม		17	15

หมายเหตุ: * ตามโครงสร้างที่กรมบัญชีกลางเห็นชอบ ปี 2566 ที่มีอยู่จริง

ส่วนที่ 2

ความตกลงการค้าเสรี

(Free Trade Agreement: FTA)

- ความตกลงเขตการค้าเสรีของไทย
- ผลกระทบจากการเปิดเขตการค้าเสรี

ส่วนที่ 2

ความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA)

ความตกลงเขตการค้าเสรีของไทย

ปัจจุบันประเทศไทยได้เจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) แล้วเสร็จทั้งสิ้น 14 ความตกลง กับ 18 ประเทศคู่เจรจา ประกอบด้วย

1. ความตกลงการค้าเสรีระดับภูมิภาค จำนวน 8 ความตกลง ได้แก่

1) กรอบความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการกำหนดอัตราอากรรวมเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (Agreement on the Common Effective Preferential Tariff (CEPT) Scheme for the ASEAN Free Trade Area: AFTA)

ความเป็นมา

เขตการค้าเสรีอาเซียนเกิดจากการประชุมหารือของผู้นำอาเซียนที่มุ่งจะกระชับความสัมพันธ์และขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างกัน และเพื่อให้อาเซียนแข่งขันกับประเทศอื่นได้ โดยมีการประกาศเจตนารมณ์จากประเทศต่าง ๆ จนเกิดการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนขึ้นในปี 2535 สมาชิก 10 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้การค้าในอาเซียนขยายตัวมากขึ้น มีความเป็นเสรีทางการค้าและดึงดูดให้ประเทศอื่นนอกภูมิภาคเข้ามาลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียนมากขึ้น (ฉัตรรัตน์, มปป.) ความตกลงดังกล่าวมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2536 โดยประเทศไทยลดภาษีสินค้าเป็นร้อยละ 0 แล้วจำนวนร้อยละ 99.85 ของรายการสินค้าทั้งหมด ตั้งแต่ปี 2563 (ยกเว้น เนื้อมะพร้าวแห้ง เมล็ดกาแฟ ไม้ตัดดอก และมันฝรั่ง ซึ่งไทยยังคงอัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 5) และยกเลิกมาตรการโควตาภาษี (Tariff Rate Quota: TRQ) สินค้าเกษตร 23 รายการ ที่ผูกพันกับองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO)

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญของไทยภายใต้กรอบความตกลง AFTA

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ น้ำตาลทราย น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ น้ำยางธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์นมยูเอชที และนมถั่วเหลือง เป็นต้น

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง อาหารปรุงแต่ง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กาแฟ เป็นต้น

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง AFTA

ไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

2) เขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement: ACFTA)

ความเป็นมา

ผู้นำอาเซียนกับผู้นำจีนได้ลงนามกรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน (Framework Agreement on ASEAN - China Comprehensive Economic Cooperation) เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2545 เพื่อเป็นกรอบและแนวทางสำหรับการเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ที่ครอบคลุมทั้งเรื่องการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ ต่อมา

อาเซียนและจีนสามารถสรุปการเจรจา และลงนามในความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ และความตกลงว่าด้วยการลงทุนแล้ว เมื่อปี 2547 ปี 2550 และปี 2552 ตามลำดับ

โดยสำหรับสินค้าแร่ลวดภาษี ทั้งไทยและจีนมีการลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ 0 แก่กันและกันในสินค้าเกษตรรวมผักและผลไม้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 และสามารถลดภาษีเหลือ ร้อยละ 0 ครอบคลุมทุกรายการของสินค้าปกติในปี 2561 ซึ่งประเทศไทยและประเทศจีนมีการลดอัตราภาษีระหว่างกัน มากกว่าร้อยละ 90 ของรายการสินค้าทั้งหมดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการประชุมผู้นำอาเซียน-จีน ในปี 2556 ผู้นำอาเซียนและจีนได้เห็นชอบแนวคิดการยกระดับความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน โดยการยกระดับฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพการค้าในปัจจุบัน โดยครอบคลุมทั้งด้านการค้าสินค้า (กฎถิ่นกำเนิดสินค้า ข้อกำหนดด้านพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า) การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ

ในการประชุมผู้นำอาเซียน-จีน ครั้งที่ 27 เมื่อปี 2558 รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนและจีนได้ลงนามพิธีสารเพื่อแก้ไขกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความตกลงที่เกี่ยวข้องภายใต้กรอบความตกลงฯ ระหว่างอาเซียนกับจีน (Protocol to Amend the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation and Certain Agreements thereunder between ASEAN and China: ACFTA Upgrading Protocol) และพิธีสารฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2559 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2564)

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญของไทยภายใต้กรอบความตกลง ACFTA

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ทุเรียน ลำไยสด ขนุน มันสำปะหลัง สัตว์ขี้ที่มาจากมันสำปะหลัง ยางและน้ำยางธรรมชาติ

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ องุ่น แอปเปิ้ล ปลาหมึกกระดองและปลาหมึกกล้วยแช่แข็ง ปลากระป๋อง และอาหารสัตว์เลี้ยง

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง ACFTA

ไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

3) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) (ASEAN - Korea Free Trade Agreement: AKFTA)

ความเป็นมา

ในการประชุมผู้นำอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ครั้งที่ 8 (The 8th ASEAN-ROK Summit) เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2547 ผู้นำอาเซียนและเกาหลีใต้เห็นชอบให้เริ่มเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - เกาหลีใต้ (AKFTA) และกำหนดให้สรุปผลเจรจาภายในปี 2549 ทั้งนี้ โครงสร้างของความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - เกาหลีใต้ ประกอบด้วย กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนและเกาหลีใต้ (Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation: FA) เป็นความตกลงที่กำหนดให้มีการเจรจาครอบคลุมด้านการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน-เกาหลีใต้ และกลไกการระงับข้อพิพาท โดยกำหนดให้มีความตกลงแยกต่างหากในแต่ละฉบับจำนวน 4 ฉบับ ดังนี้

1) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และความตกลงว่าด้วยกลไกการระงับข้อพิพาท (Agreement on Dispute Settlement Mechanism: DSM) ได้ลงนามในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน-เกาหลีใต้ ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2548

2) ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า (Agreement on Trade in Goods): อาเซียน 9 ประเทศ ยกเว้นไทย สามารถตกลงกับเกาหลีใต้ในความตกลงนี้ได้แล้ว และมีการลงนามเมื่อเดือนสิงหาคม 2549 โดยความตกลงการค้าสินค้านี้มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2550 ขณะที่ไทยลงนามพิธีสารการเข้าเป็นภาคีของไทยในความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2552 และความตกลงดังกล่าวมีผลบังคับใช้สำหรับไทย เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2553

3) ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ (Agreement on Trade in Services) อาเซียน 9 ประเทศ ยกเว้นไทย สามารถตกลงกับเกาหลีใต้ในความตกลงนี้ได้แล้ว และมีการลงนามเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2550 โดยความตกลงว่าด้วยการค้าบริการมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2552 ขณะที่ไทยลงนามพิธีการเข้าเป็นภาคีของไทยในความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2552 และความตกลงดังกล่าวมีผลบังคับใช้สำหรับไทย เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2552

4) ความตกลงว่าด้วยการลงทุน (Agreement on Investment): อาเซียนและเกาหลีใต้ ได้ลงนามความตกลงดังกล่าว เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2552 โดยความตกลงว่าด้วยการลงทุนมีผลบังคับใช้แล้วสำหรับอาเซียน 9 ประเทศและเกาหลีใต้ ตั้งแต่เดือนกันยายน 2552 และความตกลงดังกล่าวมีผลบังคับใช้สำหรับไทย เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2552 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2564)

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญของไทยภายใต้กรอบความตกลง AKFTA

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ยางธรรมชาติ อุปกรณ์และส่วนประกอบผลิตภัณฑ์ยาง น้ำตาลทราย ไก่ปรุงแต่ง ปลาหมึกยักษ์แช่แข็ง กุ้งปรุงแต่ง เป็นต้น

สินค้าที่นำเข้าสำคัญ ได้แก่ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืชปาล์ประปอง อาหารสัตว์เลี้ยง อุ่น แอปเปิ้ล และปลาหมึกกระดอง เป็นต้น

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง AKFTA

ไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

4) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - อินเดีย (ASEAN-India Free Trade Agreement: AIFTA)

ความเป็นมา

เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2545 ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนและอินเดียเห็นชอบข้อเสนอการจัดตั้งเขตการค้าการลงทุนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมด้านต่างๆ ระหว่างกัน โดยเริ่มเจรจา เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2546 ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนและอินเดียได้ลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมด้านต่างๆ ระหว่างอาเซียนกับอินเดีย (Framework Agreement on Comprehensive Cooperation between ASEAN and India) ซึ่งภายหลังการลงนามความตกลงดังกล่าว จึงมีการเริ่มต้นเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้านี้ระหว่างอาเซียนและอินเดียอย่างเป็นทางการ เมื่อเดือนมีนาคม 2547 ทั้งนี้ ทั้งสมาชิกอาเซียนและอินเดีย ได้เจรจาอย่างเป็นทางการรวม 21 ครั้ง จึงสามารถบรรลุข้อตกลงการลดและยกเลิกภาษีศุลกากร (ภาคสินค้า) และจัดทำความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้านี้รวมทั้งเอกสารประกอบเสร็จสิ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2551 และได้ลงนามในการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-อินเดีย ครั้งที่ 7 (7th AEM-India Consultations) เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2552 รัฐมนตรีเศรษฐกิจของสมาชิกอาเซียนและอินเดีย ลงนามความตกลงการค้าสินค้า (Agreement on Trade in Goods) และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เริ่มลดภาษีด้านการค้าสินค้าเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2553 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2554)

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญของไทยภายใต้กรอบความตกลง AIFTA

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ น้ำมันปาล์มดิบ ยางธรรมชาติ อาหารสุนัขและแมว ของปรุงแต่งชนิดที่ใช้เลี้ยงสัตว์ แคนนาบิสเรซิน ครั่ง

สินค้าที่นำเข้าสำคัญ ได้แก่ ปลาแช่แข็ง พริกแห้ง กากน้ำมันพืช ข้าวสาลีและเมสลิน สัตว์น้ำสด สัตว์น้ำแช่เย็น สัตว์น้ำแช่แข็ง สัตว์น้ำแปรรูปและกึ่งแปรรูป กาแฟ ชา เครื่องเทศ ผลิตภัณฑ์พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช (Sirarom, 2565)

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง AIFTA

ไทยได้เปรียบดุลการค้าตั้งแต่ปี 2564

5) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง (ASEAN - Hong Kong, China Free Trade Agreement: AHKFTA)

ความเป็นมา

ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง (สินค้าและบริการ: AHKFTA) และความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน - ฮองกง (AHKIA) โดยมีผลบังคับใช้แบ่งได้ตามประเทศสมาชิก ดังนี้

- วันที่ 11 มิถุนายน 2562 สำหรับ AHKFTA และ วันที่ 17 มิถุนายน 2562 สำหรับ AHKIA ในฮ่องกง ไทย สิงคโปร์ เวียดนาม เมียนมา และ สปป. ลาว

- วันที่ 13 สิงหาคม 2562 (AHKFTA, AHKIA) มาเลเซีย
- วันที่ 12 พฤษภาคม 2563 (AHKFTA, AHKIA) ฟิลิปปินส์
- วันที่ 4 กรกฎาคม 2563 (AHKFTA, AHKIA) อินโดนีเซีย
- วันที่ 21 สิงหาคม 2563 (AHKFTA, AHKIA) บรูไน
- วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 (AHKFTA, AHKIA) กัมพูชา

โดยปัจจุบันความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง มีผลบังคับใช้กับทุกภาคีสมาชิกแล้ว สำหรับประเทศไทยเปิดตลาดสินค้าร้อยละ 96.24 โดยแบ่งกลุ่มการลดภาษีนำเข้าสินค้า ดังนี้ 1) สินค้าปกติ (ลดภาษีนำเข้าเป็น ร้อยละ 0 ภายใน 3 ปี และ 10 ปี) 2) สินค้าอ่อนไหว (ลดภาษีนำเข้าเหลือร้อยละ 0-5 ภายใน 12 ปี) 3) สินค้าอ่อนไหวสูง (ลดภาษีนำเข้าเหลือน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 ภายใน 14 ปี) ส่วนฮ่องกง ยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าทุกรายการตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้กับทุกภาคีสมาชิกแล้ว (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญของไทยภายใต้กรอบความตกลง AHKFTA

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ข้าว ทุเรียน เนื้อไก่แช่แข็ง ไข่ปรุงแต่ง น้ำตาล ผลไม้สดแช่เย็น ผลไม้แช่แข็งและแห้ง ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว เช่น กะทิผง น้ำมะพร้าวอัดแก๊ส (Sparkling Coconut Water) และไอศกรีม (Jaturong, 2562)

สินค้าที่นำเข้าสำคัญ ได้แก่ บุหรี่ที่มียาสูบ ปลาแช่แข็ง ขนมันและเบเกอรี่ ซอสและของปรุงแต่งและสิ่งสกัดจากมอลต์

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง AHKFTA

โดยไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

6) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน - ญี่ปุ่น (ASEAN - Japan Comprehensive Economic Partnership: AJCEP)

ความเป็นมา

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น ได้เริ่มเจรจาเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2543 และลงนามในกรอบการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (Framework for Comprehensive Economic Partnership between ASEAN and Japan) เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2546 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย โดยกรอบการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจฯ จะนำไปสู่ความเป็นไปได้ในการจัดทำเขตการค้าเสรี โดยการเปิดเสรี (การค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน) รวมทั้งความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ ระหว่างอาเซียนและญี่ปุ่น

การจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น ได้ลงนามเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2551 เริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2551 ครอบคลุมการเปิดตลาดการค้าสินค้าเป็นหลัก ส่วนประเทศไทยเริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2552 โดยความตกลงความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น ระบุให้อาเซียนและญี่ปุ่นเจรจาเรื่องการค้าบริการ การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา และการลงทุน

เดือนพฤศจิกายน 2561 อาเซียนและญี่ปุ่นสามารถสรุปผลการเจรจาเรื่องการค้าบริการ การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา และการลงทุน โดยจัดทำเป็น “พิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลง AJCEP” (First Protocol to Amend AJCEP) เพื่อผนวกบทการค้าบริการ บทการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา และ บทการลงทุนเข้ากับความตกลงความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่นเดิม ซึ่งได้มีการลงนาม เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2562 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2564)

สินค้าส่งออก-ส่งออกที่สำคัญของไทยภายใต้กรอบความตกลง AJCEP

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ไก่ปรุงแต่ง เนื้อไก่และชิ้นส่วนไก่แช่แข็ง อาหารสัตว์เลี้ยง ยางธรรมชาติ

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ปลาชาร์ดินและปลาแมคเคอเรลแช่แข็ง เนื้อโคกระบือแช่แข็ง ขอสและของปรุงรส และเต้าหู้

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง AJCEP

ไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

7) ข้อตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน - ออสเตรเลีย - นิวซีแลนด์ (ASEAN - Australia - New Zealand Free Trade Agreement: AANZFTA)

ความเป็นมา

รัฐมนตรีเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน และรัฐมนตรีการค้าของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ได้มอบหมายให้คณะทำงานระดับสูงศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ผลของการศึกษาดังกล่าว ซึ่งมีชื่อว่า The Angkor Agenda: Report of the High Level Task Force on the AFTA-CER Free Trade Area ได้ชี้ให้เห็นว่า ควรมีการจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ โดยเขตการค้าเสรีดังกล่าว จะเป็นผลดีต่ออาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมือง และจะช่วยให้ทั้งสองฝ่ายก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของโลกปัจจุบัน ต่อมารัฐมนตรีเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน และรัฐมนตรีการค้าของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ได้เห็นชอบในหลักการที่จะใช้เป็นแนวทางในการเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างกัน (Guiding Principles for Negotiation on ASEAN-Australia and New Zealand Free Trade Agreement) และผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียน ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ได้ลงนามในแถลงการณ์ร่วมตกลงให้เริ่ม

การเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2547 ระหว่างการประชุม ASEAN-Australia and New Zealand Commemorative Summit ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (กรมการค้าต่างประเทศ, ม.ป.ป.)

ขอบเขตของความตกลงฯ มีขอบเขตกว้างๆ ครอบคลุมเรื่องที่เกี่ยวเนื่องกับการค้าสินค้า ที่ครอบคลุมเรื่องการลดภาษี ตลอดจนการยกเลิกการอุดหนุนส่งออกสินค้าเกษตร การเผยแพร่และการบริหารจัดการระเบียบข้อบังคับทางการค้า การบริการที่มีพื้นฐานมาจากความตกลง General Agreement on Trade in Service (GATS) ภายใต้องค์การการค้าโลก โดยกำหนดให้มีการทบทวนข้อผูกพันเฉพาะด้านเป็นระยะ โดยการลงทุน ประกอบด้วย การเปิดเสรีการลงทุน และการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน โดยในสวนการเปิดเสรีการลงทุน จะมีการจัดทำตารางข้อสงวนให้แล้วเสร็จภายใน 5 ปี ความร่วมมือทางเศรษฐกิจครอบคลุมเรื่องที่ประเทศภาคี มีความสนใจร่วมกัน ที่เกี่ยวข้องกับการค้า หรือการลงทุน และสนับสนุนการปฏิบัติตามความตกลง เช่น กฎว่าด้วยสินค้าถิ่นกำเนิด ทรัพย์สินทางปัญญา และการศุลกากร และความร่วมมือทางเศรษฐกิจในแขนงต่าง ๆ โดยข้อตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2553

ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ลดภาษีเป็นร้อยละ 0 ทุกรายการสินค้า และไทยลดภาษีนำเข้าเป็นร้อยละ 0 ในสินค้าตามพันธกรณี คิดเป็นร้อยละ 98.90 ของรายการสินค้าทั้งหมด เมื่อปี 2563 โดยสินค้าที่ไทยไม่ลดภาษีนำเข้าเป็นร้อยละ 0 ได้แก่ สินค้าเกษตรที่มีโควตาภาษีตามองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ไทยไม่ผูกพันการลดภาษี (สินค้าโควตาภาษี (TRQ) ของไทย 23 รายการ) รวมถึง สินค้าไม้ตัดดอก 6 รายการ (อาทิ กุหลาบ กล้วยไม้ คาร์เนชั่น เบญจมาศ ลิลลี่ และอื่นๆ) ไทยคงอัตราภาษีร้อยละ 5 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญของไทยภายใต้กรอบความตกลง AANZFTA

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ข้าว ปลากระป๋อง อาหารสุนัขและแมว ผลิตภัณฑ์ยาง ขอสและของปรุงรส ข้าว อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ข้าวสาลีและเมสลิน เนื้อโคกระบือแช่แข็ง เนื้อโคกระบือไม่มีกระดูกสดหรือแช่แข็ง ข้าวบาร์เลย์ มอลต์ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช นมและผลิตภัณฑ์นม

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง AANZFTA

ไทยเสียเปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

8) ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)

ความเป็นมา

ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) เป็นความตกลงการค้าขนาดใหญ่ ที่ครอบคลุมประมาณร้อยละ 30 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของโลก Gross Domestic Product (GDP) ซึ่งอาเซียนเสนอเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศสมาชิกและการค้ากับพันธมิตรในข้อตกลงเขตการค้าเสรี ประกอบด้วยสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม พร้อมด้วยคู่ค้าอาเซียนอีก 6 ประเทศ อันได้แก่ ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น อินเดีย นิวซีแลนด์ และเกาหลีใต้ โดยมีจุดมุ่งหมายในการขจัดอุปสรรคทางการค้าและส่งเสริมการลงทุน เพื่อช่วยให้ประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ก้าวทันประเทศอื่นในโลกได้ โดยความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค พัฒนามาจากแนวคิด ASEAN+3 / ASEAN+6 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ของอาเซียนภายใต้ AEC Blueprint ที่อาเซียนต้องการรักษาบทบาทในการเป็นแกนกลาง

(ASEAN Centrality) ขับเคลื่อนการรวมกลุ่มเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้นในภูมิภาค โดยเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2563 รัฐมนตรี RCEP 15 ประเทศ (ยกเว้นอินเดีย) ร่วมลงนามในความตกลง RCEP ในการประชุมสุดยอด RCEP (RCEP SUMMIT) ครั้งที่ 4 ในช่วงการประชุม ASEAN Summit ครั้งที่ 37 ผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยมีผู้นำเข้าร่วมเป็นสักขีพยาน อีกทั้งความตกลง RCEP ยังคงเปิดให้อินเดียกลับมาเข้าร่วมความตกลงในฐานะประเทศสมาชิกดั้งเดิม

ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2565 กับสมาชิก 11 ประเทศ ได้แก่ อาเซียน 7 ประเทศ (บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม) และนอกอาเซียน 4 ประเทศ (จีน ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย) และมีผลใช้บังคับกับประเทศอื่นๆ ได้แก่ เกาหลีใต้ (1 กุมภาพันธ์ 2565) มาเลเซีย (18 มีนาคม 2565) อินโดนีเซีย (2 มกราคม 2566) และฟิลิปปินส์ (2 มิถุนายน 2566) ทำให้ความตกลงมีผลใช้บังคับกับประเทศสมาชิกทั้ง 15 ประเทศ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2566 (กรมการค้าต่างประเทศ, 2566)

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญของไทยภายใต้กรอบความตกลง RCEP

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ผลไม้สดแช่เย็น ผลไม้สดแช่แข็ง ผลไม้แห้ง ผลิตภัณฑ์ยาง น้ำมันที่ได้จากพืช แป้งที่ทำจากรากหรือหัวพืช ของปรุงแต่งที่ทำจากธัญพืช น้ำมะพร้าว สับปะรดแปรรูป ลำไยกระป๋อง ปลาหมึกกระป๋อง มันสำปะหลังเส้น ทุเรียนสด

สินค้าที่นำเข้าสำคัญ ได้แก่ ปลาสดแช่เย็น ปลาสดแช่แข็ง เนื้อปลาฟิเล เมล็ดพืช อุ่นสด อุ่นแห้ง

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง RCEP

-

2. ความตกลงการค้าเสรีระดับทวิภาคี จำนวน 6 ความตกลง ได้แก่

1) ความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย (Thailand - Australia Free Trade Agreement: TAFTA)

ความเป็นมา

นายกรัฐมนตรีของไทยและออสเตรเลีย ได้ประกาศร่วมกัน เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2545 ให้มีการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างสองประเทศ และคณะเจรจาของทั้งสองประเทศได้เริ่มการเจรจาเมื่อเดือนสิงหาคม 2545 และได้จัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย เสร็จสิ้นเมื่อเดือนมีนาคม 2547 โดยมีการลงนามความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย ระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กับรัฐมนตรีการค้าออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2547 ณ กรุงแคนเบอร์รา และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2548

ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย ฉบับนี้เป็นความตกลงการค้าเสรีฉบับแรกของไทย และเป็นความตกลงการค้าเสรี ที่มีขอบเขตกว้างขวาง (Comprehensive) ซึ่งนอกจากจะครอบคลุมในเรื่องการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า บริการและการลงทุน ยังรวมถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ ที่มีความสนใจร่วมกัน เช่น พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทรัพย์สินทางปัญญา การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ และนโยบายการแข่งขัน รวมถึงความร่วมมือทั้งสองประเทศที่จะแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีที่มีอยู่ เช่น มาตรการด้านสุขอนามัยที่เข้มงวดของออสเตรเลีย (Sanitary and Phytosanitary Measures: SPS) มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping Measures) ซึ่งมาตรการทั้งสองดังกล่าวเป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งออกสินค้าของไทยไปยังออสเตรเลีย (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2548)

โดยปัจจุบันออสเตรเลียได้ลดภาษีสินค้าทุกรายการให้กับไทยร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 ส่วนไทยทยอยลดภาษีสินค้านำเข้าทั้งหมดเป็นร้อยละ 0 ภายใน 20 ปี (ปี 2568) ปัจจุบัน ไทยลดภาษีสินค้าเกือบ

ทั้งหมดให้แก่ออสเตรเลียแล้ว เหลือเพียงสินค้าที่ยังใช้มาตรการโควตาภาษี (TRQ) 2 รายการ ได้แก่ (1) นมและครีมและเครื่องดื่มประเภทนมปรุงแต่ง และ (2) นมผงขาดมันเนย ซึ่งจะยกเลิกโควตาและลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ในวันที่ 1 มกราคม 2568 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

สินค้าส่งออก - นำเข้าที่สำคัญของไทยภายใต้กรอบความตกลง TAFTA

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ข้าว ปลากระป๋อง อาหารสัตว์เลี้ยง ซอสและของปรุงรส และอาหารปรุงแต่ง อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ผลิตภัณฑ์ยาง

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ เนื้อโคกระบือแช่แข็ง เนื้อโคกระบือไม่มีกระดูกสด หรือแช่แข็ง ข้าวบาร์เลย์ มอลต์ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง TAFTA

ไทยเสียเปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

2) ความตกลงการค้าเสรีไทย-ชิลี (Thailand – Chile Free Trade Agreement: TCFTA)

ความเป็นมา

ความตกลงการค้าเสรีไทย-ชิลี เกิดขึ้นจากแนวคิดระหว่างทางการหารือของนายกรัฐมนตรีไทย (พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร) กับ ประธานาธิบดีของชิลี (นายริคาร์โด ลากอส เอสโกบาร์) ระหว่างการเยือนไทยเพื่อเข้าร่วมการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ 11 เมื่อ 2546 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นให้ทั้งสองฝ่ายร่วมกันศึกษาความเป็นไปได้ของการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับชิลี (Thailand-Chile Joint Study on the Feasibility of a Free Trade Agreement) ซึ่งการศึกษาครอบคลุมประเด็นการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยผลการศึกษาของทั้งสองฝ่ายนั้นมีความสอดคล้องกัน ซึ่งโดยรวมพบว่า การทำความตกลงการค้าเสรีไทย-ชิลี จะช่วยให้เกิดการขยายการค้าและการลงทุนระหว่างสองฝ่ายเพิ่มมากขึ้น จากผลของการศึกษาจึงทำให้ความตกลงการค้าเสรีระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ-ชิลี โดยได้เริ่มต้นการเจรจาครั้งแรก เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2553 โดยการประกาศของนายกรัฐมนตรีของไทย (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) และ ประธานาธิบดีของชิลี (นายเซบัสเตียน ปิเญรา เอเชนีเก) ในช่วงการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปค ณ ประเทศญี่ปุ่น และมีการประชุมร่วมกันหลังจากนั้น เป็นจำนวน 6 รอบ ก่อนที่ทั้ง 2 ฝ่าย จะมีการลงนามความตกลงฯ อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2556 โดยนายกรัฐมนตรีของไทย (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) และประธานาธิบดีของชิลี (นายเซบัสเตียน ปิเญรา เอเชนีเก) และนำมาสู่การมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2558 เป็นต้นไป

ความตกลงฯ ฉบับนี้ ถือเป็นความตกลงแบบรอบกว้าง (Comprehensive Agreement) ที่มีเนื้อหาครอบคลุมการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ และการบริการทางการเงิน พิธีการศุลกากร กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรการปกป้องและเยียวยาทางการค้า มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการ อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและความโปร่งใส (กรมการค้าต่างประเทศ, 2561)

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญ ภายใต้กรอบความตกลง TCFTA

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ข้าว อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป อาหารสัตว์เลี้ยง สับปะรด อาหารปรุงแต่ง ผลิตภัณฑ์ยาง และพืชผัก

สินค้าที่นำเข้าสำคัญ ได้แก่ ปลาแช่แข็ง ปลาแชลมอน ปลาเทราต์ เซอร์รี่ ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำผัก ผลไม้ สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ และไวน์

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง TCFTA

ไทยเสียเปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

3) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นไทย - นิวซีแลนด์ (Thailand - New Zealand Closer Economic Partnership: TNZCEP)

ความเป็นมา

นายกรัฐมนตรีของไทยและนิวซีแลนด์ ได้ตกลงร่วมกันในช่วงการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปค เมื่อเดือนตุลาคม 2546 ณ กรุงเทพมหานคร ให้มีการเจรจาจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ไทย-นิวซีแลนด์ โดยให้มีการศึกษาร่วมกันก่อนการเจรจา ซึ่งผลการศึกษาร่วมกันเห็นว่า การทำความตกลงทางการค้าเสรีระหว่างกันจะช่วยให้การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศขยายตัวมากขึ้น ทั้งนี้ แม้ว่านิวซีแลนด์จะเป็นตลาดขนาดเล็กมีประชากรเพียงประมาณ 5 ล้านคน แต่ประชากรมีอำนาจซื้อสูง สินค้าไทยจึงมีโอกาสดำเนินการส่งออก นอกจากนี้การศึกษายังชี้ให้เห็นถึงประโยชน์จากการเปิดเสรีภาคบริการ และความร่วมมือต่างๆ ภายใต้ความตกลง ซึ่งส่งเสริมและอำนวยความสะดวกต่อการค้าและการลงทุนระหว่างทั้งสองประเทศ

ปัจจุบันความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 ซึ่งครอบคลุมเรื่องความร่วมมือด้านพิธีการศุลกากร พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทรัพย์สินทางปัญญา และนโยบายการแข่งขัน เป็นต้น ซึ่งนิวซีแลนด์ได้ลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ของรายการสินค้าทั้งหมดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ส่วนไทยลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ในวันที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ประมาณร้อยละ 54 ของรายการสินค้า ส่วนที่เหลือทยอยลดภาษีเหลือร้อยละ 0 โดยยังคงมีสินค้าที่เหลือ 2 รายการ ที่จะต้องยกเลิกและลดภาษี ภายในวันที่ 1 มกราคม 2568 ได้แก่ นมและครีม (นํ้านมดิบ) และเครื่องดื่มประเภทนมปรุงแต่งและนมผงขาดมันเนย (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญของไทยภายใต้กรอบความตกลง TNZCEP

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ข้าว ปลากระป๋อง อาหารสุนัขหรือแมว เศษมันสำปะหลัง ข้าวขมปังและเบเกอร์รี่ น้ำตาลทราย ผลิตภัณฑ์ยาง

สินค้าที่นำเข้าสำคัญ ได้แก่ นมและผลิตภัณฑ์นม ผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค อาหารปรุงแต่งสำหรับใช้เลี้ยงทารก สัตว์น้ำสด สัตว์น้ำแช่เย็น สัตว์น้ำแช่แข็ง สัตว์น้ำแปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง TNZCEP

ไทยเสียเปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

4) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิด ไทย - ญี่ปุ่น (Japan - Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)

ความเป็นมา

ในระหว่างการประชุม Boao Forum for Asia ณ มณฑลไหหลำ สาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2545 นายกรัฐมนตรีไทย (พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร) และนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นได้หารือและเห็นควรให้มีการจัดตั้งคณะทำงานร่วม เพื่อศึกษาการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดไทย-ญี่ปุ่น เพื่อผลักดันความร่วมมือที่ครอบคลุมรอบด้าน ทั้งด้านการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการจัดทำความตกลงการค้าเสรี โดยให้ยึดรูปแบบความตกลง Japan-Singapore for a New-Age Economic Partnership Agreement (JSEPA) และต่อมา ในวันที่ 11 ธันวาคม 2546 ผู้นำทั้งสองได้พบหารือทวิภาคีและเห็นชอบให้เริ่มการเจรจาอย่างเป็นทางการ เพื่อจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดไทย - ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) โดยให้เริ่มการประชุมเจรจาครั้งแรก ณ ประเทศไทยในต้นปี 2547

หลังจากทั้งสองฝ่ายได้เจรจาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการมากกว่า 10 ครั้ง จึงสามารถบรรลุผลการเจรจาอย่างสมบูรณ์เมื่อเดือนมิถุนายน 2549 นายกรัฐมนตรี (พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์)

และนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น (นายชินโซ อาเบะ) ได้ลงนามความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดไทย-ญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 ณ กรุงโตเกียว โดยความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดไทย-ญี่ปุ่น เริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2564)

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญของไทยภายใต้กรอบความตกลง JTEPA

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ไม้แปรรูปต่าง เนื้อไก่และชิ้นส่วนไก่แช่แข็ง อาหารสุนัขและแมว ปลากระป๋อง และยางธรรมชาติ กุ้งแปรรูป ผลไม้เมืองร้อน (ทุเรียน มะละกอ มะม่วง มังคุด มะพร้าว) ผักและผลไม้แปรรูป

สินค้าที่นำเข้าสำคัญ ได้แก่ ปลาซาร์ดีนและปลาแมคเคอเรลแช่แข็ง เนื้อโคกระบือแช่แข็ง ขอสและของปรุงรส และเต้าหู้ เป็นต้น

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง JTEPA

ไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

5) ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นไทย - เปรู (Thailand – Peru Closer Economic Partnership: TPCEP)

ความเป็นมา

ประเทศไทยและประเทศเปรูได้เริ่มเจรจาเพื่อเปิดเสรีทางการค้ารอบแรกเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2547 ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้งสองฝ่ายสามารถสรุปผลการเจรจาเร่งเปิดเสรีสินค้าบางส่วนก่อน (ร้อยละ 70 ของจำนวนสินค้าทั้งหมด แบ่งเป็น ลดภาษีศุลกากรขั้นต้นที่ร้อยละ 50 และภายใน 5 ปี ร้อยละ 20) โดยจัดทำเป็นพิธีสารเพื่อเร่งเปิดเสรีทางการค้าและอำนวยความสะดวกทางการค้า (Early Harvest) ลงนามเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2548 ในการประชุมผู้นำเอเปค ณ นครปูซาน สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) โดยพิธีสารดังกล่าวมีสาระครอบคลุมเรื่องการค้าสินค้า กฎเกณฑ์ว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า มาตรการปกป้อง มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า พิธีการศุลกากร การบริหารจัดการกฎหมาย กฎระเบียบที่โปร่งใส กลไกระงับข้อพิพาท และการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันทั้งสองประเทศ

ความตกลงดังกล่าว มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2554 โดยเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2559 ประเทศไทยและเปรูลดอัตราภาษีลงเหลือร้อยละ 0 แก่กันและกันในรายการสินค้าที่มีการค้าระหว่างกันคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70 ของรายการสินค้าที่มีการค้าระหว่างกันทั้งหมด นอกจากนี้การจัดทำความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นไทย-เปรู (TPCEP) ฉบับสมบูรณ์มีแผนที่จะเจรจาเพิ่มเติม ซึ่งจะครอบคลุมการเปิดตลาดการค้าสินค้าที่เหลือร้อยละ 30 และการจัดทำตารางข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าและบริการ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญของไทย ภายใต้กรอบความตกลง TPCEP

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ปลากระป๋อง ข้าวโพด สับปะรด ข้าว และอาหารสุนัขและแมว ผลิตภัณฑ์ยาง อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป

สินค้าที่นำเข้าสำคัญ ได้แก่ ปลาหมึกกระดองและปลาหมึกกล้วยแช่แข็ง แครนเบอร์รี่ องุ่น โอวาคาโด และคาร์ราจีแนน ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผักผลไม้ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช พืชสำหรับทำพันธุ์ และสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง TPCEP

โดยไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

6) เขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย (Thailand – India Free Trade Agreement: TIFTA)

ความเป็นมา

แนวคิดในการขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน ในรูปของการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี หรือ Free Trade Agreement (FTA) ระหว่างไทย-อินเดีย เริ่มขึ้นเมื่อ นายกรัฐมนตรีของไทย (พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร) และผู้นำอินเดีย (นายออตล พิหารีวัชเปย์) มีความเห็นร่วมกันในหลักการของเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย และกำหนดให้มีการจัดตั้งคณะทำงานร่วม 2 ประเทศ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย ซึ่งผลของการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย มีความเป็นไปได้และจะก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน โดยจะช่วยขยายการค้าของทั้งสองประเทศให้มีการค้ากันสินค้าที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นกว่าในปัจจุบัน รวมทั้งก่อให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในสาขาต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น การท่องเที่ยว การศึกษา การเงินการธนาคาร การสาธารณสุข การบิน และการขนส่งระหว่างประเทศ เป็นต้น นอกจากผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองฝ่ายแล้วความสำคัญอีกประการหนึ่งของเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย เป็นความสำคัญในเชิงกลยุทธ์เพื่อรักษาสถานภาพของไทยในฐานะคู่ค้าสำคัญของอินเดียที่จะช่วยให้ไทยได้เปรียบคู่แข่งจากประเทศอื่นในด้านราคา โดยผลการศึกษาาร่วมกันดังกล่าว ได้นำไปสู่การจัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย ซึ่งได้มีการลงนามเมื่อ วันที่ 9 ตุลาคม 2546 โดยรัฐมนตรีพาณิชย์ของทั้งสองประเทศ ซึ่งกรอบความตกลงดังกล่าวจะถูกใช้เป็นแนวทางในการเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย ซึ่งจะกำหนด หัวข้อการหารือขอบเขตของการเปิดเสรีการค้าเป้าหมายของเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย และกำหนดระยะเวลาการเปิดเสรีการค้าลงทุน (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2552)

ทั้งนี้ ข้อตกลงเขตการค้าเสรีดังกล่าว มีผลบังคับใช้วันที่ 1 กันยายน 2549 (เฉพาะสินค้าเร่งลดภาษี) โดยมีสินค้า 83 รายการทั้งไทยและอินเดียลดภาษีเป็นร้อยละ 0 แล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจาและจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย จัดทำความตกลงเปิดเสรีอย่างเต็มรูปแบบ (Comprehensive FTA) ฉบับสมบูรณ์ ซึ่งจะรวมถึงการเปิดเสรีการค้าสินค้าเพิ่มเติมจากสินค้า 83 รายการ การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจเข้าไว้ในความตกลงฉบับเดียวกัน

สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญไทย ภายใต้กรอบความตกลง TIFTA

สินค้าที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ น้ำมันปาล์มดิบ ยางธรรมชาติ อาหารสุนัขและแมว ของปรุงแต่งชนิดที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ครั่ง แคนนาบิสเรซิน และอื่นๆ

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ปลาแช่แข็ง พริกแห้ง ปลาหมึกกระดองและปลาหมึกกล้วยแช่แข็ง กากน้ำมันพืช ข้าวสาลีและเมสลิน เป็นต้น

สถานะดุลการค้าของไทยภายใต้กรอบความตกลง TIFTA

ไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด

3. ไทยอยู่ระหว่างการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) จำนวน 10 ความตกลง ได้แก่

1) ความตกลงการค้าไทย - ปากีสถาน (Thailand - Pakistan Free Trade Agreement: PATHFTA)

ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีของไทย มีมติเห็นชอบกรอบการเจรจาความตกลงการค้าไทย - ปากีสถาน เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2558 เพื่อสร้างโอกาสให้กับไทยในการขยายการค้าและการลงทุนในปากีสถาน โดยมีสาระสำคัญครอบคลุมประเด็นการค้า สินค้า และประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรการเยียวยาทางการค้า พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า มาตรการสุขอนามัยและ

สุขอนามัยพืช อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า ประเด็นกฎหมาย และเรื่องอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อไทยในภาพรวม

เมื่อเดือนกันยายน 2558 ทั้งสองฝ่ายได้เปิดเจรจารอบแรกโดยเริ่มเจรจาในส่วนของการค้าสินค้า ก่อนและตั้งเป้าจะสรุปผลการเจรจาให้เร็วที่สุด โดยที่ผ่านมามีการประชุมฯ ไปแล้ว 9 รอบ ซึ่งขณะนี้ได้ข้อบทที่สรุปผลร่วมกันได้แล้วจำนวน 12 ข้อบท จากทั้งหมด 13 ข้อบท เหลือเพียงข้อบทเรื่อง กระบวนการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า สำหรับประเด็นคงค้างอื่นที่ยังอยู่ระหว่างการเจรจา คือ ประเด็นการเปิดตลาดสินค้า ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้มีการแลกเปลี่ยนข้อเสนอการเปิดตลาดแบบเฉพาะ รายการสินค้าสำคัญ 200 รายการ และแบบเต็มจำนวนแล้วหลายครั้ง แต่ยังไม่เป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย รวมทั้งกฎถิ่นกำเนิดสินค้า

สถานะล่าสุด/แผนการดำเนินการต่อไป

เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2564 ไทยและปากีสถานจัดการประชุมฯ รอบพิเศษ เพื่อติดตามความคืบหน้าและกำหนดแผนการเจรจาของคณะทำงานกลุ่มย่อยต่างๆ โดยทั้งสองฝ่ายตกลงกำหนดแผนการเจรจา (Work Plan) ของคณะทำงานกลุ่มย่อยต่างๆ เพื่อเร่งเจรจาประเด็นคงค้างต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องการเปิดตลาดกฎถิ่นกำเนิดสินค้า และพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยปากีสถานอยู่ระหว่างพิจารณาเสนอกำหนดการประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยต่างๆ ให้ไทยพิจารณาเพื่อเร่งเจรจาประเด็นคงค้างต่าง ๆ ให้มีความคืบหน้าและหาข้อสรุปได้โดยเร็วที่สุด (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

2) ความตกลงไทย - สหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Union: EAEU)

ความเป็นมา

สหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Union: EAEU) มีสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ รัสเซีย คาซัคสถาน เบลารุส อาร์เมเนีย และคีร์กีซสถาน โดยมีคณะกรรมการสิทธิการสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Commission : EEC) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานและจัดทำข้อเสนอต่างๆ อาทิ การจัดทำระบบการค้ากับประเทศที่สาม นโยบายการแข่งขันทางการค้า นโยบายทางการเงิน และภาษีศุลกากรและกฎระเบียบที่มีใช้ภายใน เป็นต้น

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรีสหพันธรัฐรัสเซีย (นายดมิทรี เมดเวเดฟ) เยือนไทยอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2558 และนายกรัฐมนตรีไทย (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) เดินทางเยือนรัสเซียอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2559 นั้น ทั้งสองฝ่ายได้หารือและเห็นควรในการจัดทำความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) ระหว่างไทยและสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันการค้าและการลงทุนระหว่างกัน และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2559 ให้กระทรวงพาณิชย์ส่งหนังสือแสดงความจำนงต่อประธานคณะกรรมการสิทธิการสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย

เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2561 ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับคณะกรรมการสิทธิการเศรษฐกิจยูเรเชีย ได้จัดตั้งคณะทำงานร่วม (The Joint Working Group on Cooperation between the Government of the Kingdom of Thailand and the Eurasian Economic Commission) ในระดับรัฐมนตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบด้านการค้าและการลงทุนระหว่างสองฝ่าย รวมถึงหารือเกี่ยวกับโอกาสในการขยายการค้าและการลงทุน อีกทั้งความร่วมมือในสาขาที่จะเป็นการนำไปสู่การจัดทำความตกลงไทย-สหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย ระหว่างกันในอนาคต ซึ่งที่ผ่านมาได้จัดประชุม ครั้งที่ 1 เมื่อเดือนมิถุนายน 2562 และครั้งที่ 2 เมื่อเดือนกันยายน 2564 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของไทยและรัฐมนตรีด้านการบูรณาการและเศรษฐกิจมหภาคของคณะกรรมการสิทธิการเศรษฐกิจยูเรเชียเป็นประธานร่วม

สถานะล่าสุด/แผนการดำเนินการต่อไป

เพื่อให้การเจรจาจัดทำความตกลงไทย-สหภาพเศรษฐกิจเอเชีย ในอนาคตเป็นประโยชน์ โดยรวมต่อประเทศไทย กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ จึงได้ดำเนินการจัดจ้างที่ปรึกษา โครงการจ้างศึกษาการจัดทำความตกลงไทย-สหภาพเศรษฐกิจเอเชีย โดยขณะนี้อยู่ระหว่างทำการศึกษา ตลอดจนการรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อการเจรจาดังกล่าว (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2565)

3) หุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans - Pacific Partnership: CPTPP)

ความเป็นมา

เมื่อปี 2549 นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ บรูไน ชิลี 4 ประเทศ รอบมหาสมุทรแปซิฟิก ได้จัดทำความตกลงการค้าเสรี ชื่อว่า Trans-Pacific Strategic Economic Partnership ต่อมาหลายประเทศแสดงความสนใจจนขยายเป็น 12 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม ชิลี เปรู แคนาดา เม็กซิโก และสหรัฐอเมริกา โดยได้สรุปเป็นความตกลง “Trans-Pacific Partnership” (TPP) เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2558 และได้ลงนามร่วมกันเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2559 ณ ประเทศนิวซีแลนด์

เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2560 สหรัฐฯ ได้ถอนตัวออกจาก TPP หลังจากที่ประธานาธิบดีสหรัฐฯ (นายโดนัลด์ ทรัมป์) ออกนโยบาย America First ที่ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาดุลการค้าของสหรัฐฯ และเห็นว่า TPP อาจกระทบธุรกิจและการจ้างงานของสหรัฐฯ

เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2560 ในช่วงการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ณ เมืองดานัง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รัฐมนตรีการค้า TPP ทั้ง 11 ประเทศ ได้ออกแถลงการณ์ร่วมเห็นชอบหลักการสำคัญของความตกลง TPP และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก” (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans- Pacific Partnership – CPTPP) และสรุปผลการจัดทำความตกลง CPTPP เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2561 โดยนำสาระของความตกลง TPP มาใช้แต่ได้ระงับการมีผลใช้บังคับในบางประเด็นที่สมาชิกมีความอ่อนไหว

เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2561 สมาชิก CPTPP 11 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา นิวซีแลนด์ ชิลี เปรู เม็กซิโก ญี่ปุ่น บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม ได้ร่วมลงนามความตกลง CPTPP

เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2561 ความตกลง CPTPP ได้มีผลบังคับใช้หลังจากที่ 7 ประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันความตกลง ได้แก่ เม็กซิโก ญี่ปุ่น สิงคโปร์ นิวซีแลนด์ แคนาดา ออสเตรเลีย และเวียดนาม ต่อมา เปรู ได้ให้สัตยาบันเพิ่ม เมื่อเดือนกรกฎาคม 2564 ทำให้ปัจจุบันมี 8 ประเทศ ที่ให้สัตยาบันแล้วเหลือเพียง 3 ประเทศ คือ บรูไน มาเลเซีย และชิลี ที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบัน

เมื่อปี 2564 สหราชอาณาจักร สาธารณรัฐประชาชนจีน จีนไทเป และเอกวาดอร์ ได้ยื่นหนังสือขอเจรจาเข้าร่วมความตกลง CPTPP อย่างเป็นทางการ แก่ ประเทศนิวซีแลนด์ ในฐานะประเทศผู้รักษาความตกลง ซึ่งสมาชิก CPTPP ทั้ง 11 ประเทศ อยู่ระหว่างการพิจารณาเรื่องดังกล่าว

สถานะล่าสุด/แผนการดำเนินการต่อไป

ประเทศไทยมีการติดตามและพิจารณาเรื่องความตกลง CPTPP มาอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมา กระทรวงพาณิชย์ ได้มีการศึกษาและรับฟังความเห็นภาคส่วนต่างๆ เพื่อเสนอต่อระดับนโยบาย จนกระทั่งนำไปสู่การจัดตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาผลกระทบจากการเข้าร่วมความตกลง CPTPP ของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ในสังคมได้เข้าร่วมหารือกันอย่างกว้างขวาง

ปัจจุบัน คณะรัฐมนตรีได้มอบหมาย คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (กนศ.) พิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญฯ และขณะนี้ กนศ. อยู่ระหว่างดำเนินงานและพิจารณาความเห็นภาคส่วนต่างๆ อย่างรอบด้านก่อนเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2565)

4) ความตกลงการค้าเสรีไทย - ตุรกี (Thailand - Turkey Free Trade Agreement: TRTHFTA)

ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2558 เพื่อสร้างโอกาสให้กับประเทศไทยในการขยายการค้าและการลงทุนไปยังตลาดใหม่ในตะวันออกกลาง โดยมีสาระสำคัญครอบคลุมประเด็นการค้าสินค้า และประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรการเยียวยาทางการค้า พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า ประเด็นกฎหมาย และเรื่องอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยในภาพรวม

รัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจการค้าของทั้งสองประเทศได้ลงนามในปฏิญญาประกาศเริ่มการเจรจา และได้เริ่มเจรจาครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2560 โดยเห็นควรที่จะเจรจาด้านการค้าสินค้าเป็นลำดับแรก และจะเริ่มเจรจาการค้าบริการและการลงทุนต่อไป โดยที่ผ่านมาทั้งสองฝ่ายได้เจรจาเปิดตลาดการค้าสินค้า (Market Access) พร้อมทั้งหารือประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ มาตรการเยียวยาทางการค้า กฎถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการที่เป็นอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า ทรัพย์สินทางปัญญาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และประเด็นด้านกฎหมาย

สถานะล่าสุด/แผนการดำเนินการต่อไป

ประเทศไทยมีกำหนดจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี ไทยครั้งที่ 8 และการประชุมคณะทำงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปี 2567 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

5) ความตกลงการค้าเสรีไทย - ศรีลังกา (Thailand - Sri Lanka Free Trade Agreement: SLTFTA)

ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกรอบการเจรจาความตกลงการค้าไทย - ศรีลังกา (Thailand - Sri Lanka Free Trade Agreement: SLTFTA) เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2561 โดยกรอบการเจรจาความตกลงการค้าไทย - ศรีลังกา จะเป็นแบบรอบกว้าง (Comprehensive) ครอบคลุมด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัน โดยทั้งสองฝ่ายได้ประกาศเปิดการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-ศรีลังกา และเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2561 ทั้งสองฝ่ายได้ประกาศเปิดการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-ศรีลังกา และได้เริ่มการเจรจาครั้งที่ 1

ที่ผ่านมาได้มีการประชุมเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงการค้าไทย-ศรีลังกา จำนวน 7 ครั้ง โดยศรีลังกาเป็นเจ้าภาพการประชุมฯ ครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 9 - 11 ตุลาคม 2566 โดยประกอบด้วย การประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้า และคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง 6 คณะ ได้แก่ (1) การค้าสินค้า (2) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (3) อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (4) การค้าบริการ (5) การลงทุน และ (6) กฎหมาย (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

สถานะล่าสุด/แผนการดำเนินการต่อไป

ผลการเจรจาความตกลงการค้าไทย-ศรีลังกา เมื่อวันที่ 18-20 ธันวาคม 2566 ณ กรุงโคลัมโบ สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา ทั้ง 2 ประเทศสามารถบรรลุความตกลงดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ จะนำเสนอผลการเจรจาต่อคณะรัฐมนตรี (ครม.) เพื่อขอความเห็นชอบให้มีการลงนามความตกลงการค้าไทย-ศรีลังกา ช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2567 ในช่วงการเดินทางเยือนศรีลังกาอย่างเป็นทางการของ นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ตามคำเชิญของประธานาธิบดีศรีลังกา (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

6) ความตกลงการค้าเสรีไทย - สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association: EFTA)

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2565 คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เห็นชอบให้ กระทรวงพาณิชย์ เสนอเรื่องการเข้าร่วมเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป จากนั้น เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2565 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เปิดเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย - สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป โดยเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2565 รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) ได้ประกาศเปิดการเจรจา และจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป ณ เมืองบอร์กการ์เนส สาธารณรัฐไอซ์แลนด์

สถานะล่าสุด/แผนการดำเนินการต่อไป

ปัจจุบันมีการจัดประชุมและเจรจา โดยแบ่งการเจรจาเป็นสองระดับ คือ การหารือในระดับหัวหน้าคณะเจรจา และการเจรจากลุ่มย่อย ได้แก่ (1) การค้าสินค้า (2) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (3) การอำนวยความสะดวกทางการค้าและพิธีการศุลกากร (4) มาตรการเยียวยาทางการค้า (5) มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (6) มาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (7) การค้าบริการ (8) การลงทุน (9) พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (10) ทรัพย์สินทางปัญญา (11) การแข่งขัน (12) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (13) การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน (14) ความร่วมมือด้านเทคนิคและการ เสริมสร้างศักยภาพ และ (15) การระงับข้อพิพาท โดยในการเจรจาทั้งสองฝ่ายได้หารือแผนงาน รูปแบบ และกระบวนการเจรจาระหว่างกัน โดยมีเป้าหมายให้สรุปผลการเจรจาในช่วงกลางปี 2567 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

7) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - แคนาดา (ASEAN - Canada Free Trade Agreement: AFTA)

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบการเข้าร่วมเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-แคนาดา โดยประเทศไทยให้กระทรวงพาณิชย์ ร่วมประกาศเปิดการเจรจาดังกล่าวกับสมาชิกอาเซียนและแคนาดา

เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2564 รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายสินิตย์ เลิศไกร) ได้เป็นหัวหน้าผู้แทนไทย เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจ อาเซียน-แคนาดา ครั้งที่ 10 โดยได้ร่วมกับสมาชิกอาเซียนและแคนาดา ประกาศเริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-แคนาดา พร้อมทั้งมอบหมายให้เจ้าหน้าที่อาวุโสเศรษฐกิจอาเซียน-แคนาดา พิจารณาแผนงานการเจรจา และให้เริ่มการเจรจาโดยเร็ว

สถานะล่าสุด/แผนการดำเนินการต่อไป

อาเซียนและแคนาดา ได้จัดตั้งคณะกรรมการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี อาเซียน - แคนาดา (ACAFTA Trade Negotiating Committee : TNC) เพื่อดูแลภาพรวมการเจรจา และจัดตั้งคณะทำงานเจรจาจำนวน 17 กลุ่ม ได้แก่ (1) การค้าสินค้า (2) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (3) การค้าบริการ (4) การลงทุน (5) กฎหมายและสถาบัน (6) พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า (7) มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (8) อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (9) บริการโทรคมนาคม (10) บริการด้านการเงิน (11) ความร่วมมือด้านเทคนิคและเศรษฐกิจ (12) ทรัพย์สินทางปัญญา (13) พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (14) การแข่งขันทางการค้า (15) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (16) การเยียวยาทางการค้า และ (17) วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย เพื่อเป็นผู้เจรจาข้อบทในรายละเอียด โดยอาเซียนและแคนาดาดำเนินการสรุปผลการเจรจาภายในปี 2568 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

8) ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย - สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (Comprehensive Economic Partnership Agreement: CEPA)

ความเป็นมา

ในช่วงการเดินทางเยือนสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) ได้มีการหารือทวิภาคีกับรัฐมนตรีแห่งรัฐประจำกระทรวงเศรษฐกิจสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ที่รับผิดชอบด้านการค้าต่างประเทศ เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ทั้งสองฝ่ายเห็นสมควรที่จะเริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ระหว่างกัน

ภายหลังการเดินทางเยือนดังกล่าว กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการเพื่อเตรียมการเข้าร่วมเจรจาจัดทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ดังนี้ (1) ศึกษาประโยชน์และผลกระทบต่อไทย (2) รับฟังความเห็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อการจัดทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ผ่านรูปแบบการสัมมนา (3) จัดทำร่างกรอบการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ (4)หารือร่วมกับฝ่ายสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และจัดทำร่างเอกสารขอบเขต (TOR) สำหรับการเจรจา เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการทำความเข้าใจร่วมกันในเบื้องต้นถึงประเด็นและรูปแบบการเจรจาระหว่างกัน

เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ (1) การเข้าร่วมเจรจาจัดทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (2) กรอบการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (3) เอกสารขอบเขต (TOR) สำหรับการเจรจาจัดทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (4) การลงนาม TOR ของอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และ (5) การออกแถลงการณ์เปิดการเจรจา ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ร่วมกับรัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ โดยที่ผ่านมา สองฝ่ายมีการประชุมเจรจา มาแล้ว 4 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1: จัดการประชุมเจรจา เมื่อวันที่ 16 -18 พฤษภาคม 2566

รอบที่ 2: จัดการประชุมเจรจา เมื่อวันที่ 18 – 20 กรกฎาคม 2566

รอบที่ 3: จัดการประชุมเจรจา เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม – 1 กันยายน 2566

รอบที่ 4: จัดการประชุมเจรจา เมื่อวันที่ 26 - 28 กันยายน 2566

สถานะล่าสุด/แผนการดำเนินการต่อไป

ในการประชุมเจรจา รอบที่ 4 ทั้งสองฝ่ายสามารถสรุปผลการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-สหรัฐอเมริกาฉบับเอมิเรตส์ ได้เกือบครบแล้วเหลือเพียงบางประเด็นซึ่งไทยกำลังอยู่ระหว่างหารือกับสหรัฐอเมริกาฉบับเอมิเรตส์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

9) ความตกลงการค้าเสรีไทย - สหภาพยุโรป (Thailand - EU Free Trade Agreement: Thai - EU FTA)

ความเป็นมา

การฟื้นฟูการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-สหภาพยุโรป (Thai-EU FTA) เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของกระทรวงพาณิชย์ ประกอบกับเมื่อเดือนตุลาคม 2562 คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป ด้านการต่างประเทศ (Foreign Affairs Council: FAC) ได้มีข้อมติให้เพิ่มพูนความสัมพันธ์กับไทย รวมทั้งให้มีการพัฒนาการในการดำเนินการเพื่อฟื้นฟูการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป ซึ่งหยุดชะงักไปตั้งแต่ปี 2557 โดย รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์) ได้พบหารือกับรองประธานคณะกรรมการยุโรป ด้านเศรษฐกิจและกรรมการยุโรปด้านการค้า เมื่อปี 2566 โดยทั้งสองฝ่ายได้แสดงเจตจำนงร่วมกันในการเริ่มดำเนินการกระบวนการภายในที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถประกาศเปิดการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-สหภาพยุโรป และได้ร่วมกันประกาศเปิดการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-สหภาพยุโรป อย่างเป็นทางการ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ไทยเข้าร่วมเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป

เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2566 หัวหน้าคณะเจรจาของฝ่ายไทยกับฝ่ายสหภาพยุโรปได้ประชุมหารือร่วมกัน ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อวางแผนทางการเจรจาและเตรียมการประชุมเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย - สหภาพยุโรป รอบแรกซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 18-22 กันยายน 2566 ที่กรุงบรัสเซลส์ รวมทั้งยังได้ตกลงในเรื่องแผนการเจรจา โดยกำหนดให้มีการประชุมเจรจา ปีละ 3 รอบ โดยจะสลับกันเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม รอบที่ 2 ในเดือนมกราคม 2567 ที่กรุงเทพมหานคร และรอบที่ 3 ในเดือนมิถุนายน 2567 ณ กรุงบรัสเซลส์ และหากมีความจำเป็นสามารถเพิ่มรอบการเจรจาหรือจัดหาระหว่างรอบได้ ทั้งนี้ กำหนดเป้าหมายเบื้องต้นให้สรุปผลการเจรจาภายในปี 2568

สถานะล่าสุด/แผนการดำเนินการต่อไป

การประชุมเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป รอบที่ 1 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 18-22 กันยายน 2566 โดยการประชุมเจรจา แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ (1) การประชุมระดับหัวหน้าคณะเจรจา ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลการเจรจาในภาพรวม และ (2) การประชุมกลุ่มย่อยระดับผู้เชี่ยวชาญ 19 ประเด็น ได้แก่ (1) การค้าสินค้า (2) กฎถิ่นกำเนิดสินค้า (3) พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า (4) มาตรการเยียวยาทางการค้า (5) มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (6) อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (7) การค้าบริการและการลงทุน (8) การค้าดิจิทัล (9) ทรัพย์สินทางปัญญา (10) การแข่งขันและการอุดหนุน (11) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (12) การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน (13) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (14) รัฐวิสาหกิจ (15) พลังงานและวัตถุดิบ (16) ระบบอาหารที่ยั่งยืน (17) ความโปร่งใสและหลักปฏิบัติที่ดีด้านกฎระเบียบ (18) การระงับข้อพิพาท และ (19) บทบัญญัติเบื้องต้น บทบัญญัติทั่วไป บทบัญญัติสุดท้าย บทบัญญัติเกี่ยวกับสถาบัน และข้อยกเว้น

ทั้งนี้ในภาพรวมการเจรจาเป็นไปด้วยดี ทั้งสองฝ่ายได้หารือ แลกเปลี่ยนข้อเสนอร่างความตกลง และทำความเข้าใจข้อเสนอนโยบายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องของ แต่ละฝ่ายพร้อมวางแผนการทำงานใน

รอบต่อไป โดยการประชุมเจรจา รอบที่ 2 จะจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 22-26 มกราคม 2567 ณ ประเทศไทย (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566)

10) ความคิดริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอล และสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Framework Agreement on the Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation (BIMSTEC) Free Trade Area: BIMSTEC FTA)

ความเป็นมา

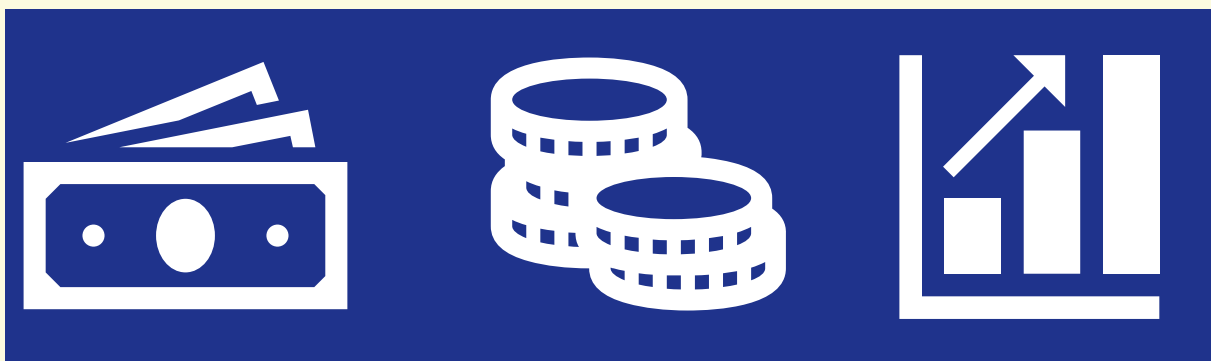
กลุ่มความร่วมมือแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2540 โดยการริเริ่มและผลักดันของไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาค มีสมาชิก 7 ประเทศ ได้แก่ บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย เมียนมา เนปาล ศรีลังกา และไทย

โดยมีรัฐมนตรีเศรษฐกิจ/การค้าของสมาชิกความคิดริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอล และสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ ได้ร่วมลงนามกรอบความตกลงการค้าเสรี BIMSTEC (Framework Agreement on the BIMSTEC Free Trade Area) เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2547 ณ ประเทศไทย ครอบคลุมด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน และมีการจัดตั้งคณะกรรมการเจรจาการค้า BIMSTEC (BIMSTEC Trade Negotiating Committee: BIMSTEC TNC) ขึ้น โดยปัจจุบันศรีลังกาทำหน้าที่เป็นประธานถาวร BIMSTEC TNC

ที่ผ่านมา มีการประชุม BIMSTEC TNC ไปแล้ว 21 ครั้ง โดยครั้งล่าสุดบังกลาเทศเป็นเจ้าภาพเมื่อวันที่ 18-19 พฤศจิกายน 2561 ที่ประชุมได้หารือเพื่อเร่งหาข้อสรุปความตกลง 6 ฉบับและพิธีสาร 1 ฉบับ ภายใต้กรอบความตกลง BIMSTEC FTA ดังนี้ (1) ความตกลงด้านการค้าสินค้า (2) ความตกลงด้านความร่วมมือด้านศุลกากร (3) ความตกลงด้านกระบวนการและกลไกระงับข้อพิพาท (4) ความตกลงด้านการค้าบริการ (5) ความตกลงด้านการลงทุน (6) ความตกลงด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า และ (7) พิธีสารแก้ไขกรอบความตกลงเขตการค้าเสรี BIMSTEC โดยที่ประชุม BIMSTEC TNC ครั้งที่ 21 สามารถสรุปผลการเจรจาความตกลงว่าด้วยกระบวนการและกลไกระงับข้อพิพาท และตกลงประเด็นสำคัญใน ความตกลงการค้าสินค้า และ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านศุลกากร สำหรับการเจรจาความตกลงด้านการค้าบริการ ความตกลงด้านการลงทุน และความตกลงด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า

สถานะล่าสุด/แผนการดำเนินการต่อไป

ภูฏานมีกำหนดเป็นเจ้าภาพการประชุม BIMSTEC TNC ครั้งที่ 22 ตามระเบียบการเวียนประเทศ เจ้าภาพตามลำดับตัวอักษร โดยภูฏานอยู่ระหว่างการพิจารณา ก่อนแจ้งสมาชิกอื่นผ่านสำนักงานเลขาธิการ BIMSTEC (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2564)

ผลกระทบจากการเปิดเขตการค้าเสรี

ในภาพรวมแล้ว การจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) มีทั้งผลดีและผลกระทบ แต่ประเทศคู่เจรจาได้พยายามศึกษารวบรวมข้อมูล และเจรจาเพื่อให้ต่างฝ่ายต่างพอใจ โดยได้รับผลประโยชน์มากที่สุด หรือได้รับผลกระทบน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม สภาพแวดล้อมเฉพาะและสภาพแวดล้อมทั่วไปของประเทศคู่เจรจาจะแตกต่างกันไปในแต่ละความตกลงเขตการค้าเสรี หากจะวิเคราะห์แต่ละด้านของแต่ละความตกลงเขตการค้าเสรี จะมีบางกลุ่มอุตสาหกรรม บางกลุ่มสินค้าได้ประโยชน์ บางกลุ่มสินค้าไม่ได้รับผลกระทบ สำหรับกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบ การเจรจาก็สามารถยืดเวลาในการลดหรือยกเว้นภาษีออกไปจนกว่าภาคการผลิตจะสามารถปรับตัวได้ หรือภาครัฐจะเข้ามาช่วยเหลือ เยียวยา ชดเชยผลกระทบเหล่านั้นในภาพรวมการทำความตกลงเขตการค้าเสรี

1. ผลกระทบเชิงบวกจากการเปิดเขตการค้าเสรีต่อภาคการเกษตรของไทย

- 1) ลดอุปสรรคทางการค้าทั้งที่เป็นอุปสรรคทางภาษี และที่มิใช่ภาษี
- 2) เพิ่มโอกาสการส่งออก ได้ตลาดใหม่ รวมถึงขยายตลาดเดิม
- 3) เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ หรือองค์การเกษตรต่างๆ มีแรงจูงใจในเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต เพิ่มมูลค่าการค้าสินค้าเกษตร เพื่อส่งออกไปยังประเทศสมาชิก ทั้งที่เป็นตลาดเดิม และตลาดใหม่
- 4) ประเทศสมาชิกมีความร่วมมือทางด้านศุลกากร การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข้อมูลการลักลอบและหลีกเลี่ยงสินค้าอันตราย สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศคู่เจรจา
- 5) พัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศคู่เจรจา และดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่น ๆ เทคโนโลยีการผลิต นวัตกรรมต่างๆ รวมถึงสร้างความสัมพันธ์ให้ใกล้ชิดระหว่างประเทศ

2. ผลกระทบเชิงลบจากเขตการค้าเสรีต่อภาคการเกษตรของไทย

- 1) เกษตรกรในประเทศไทยยังมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับเขตการค้าเสรี (FTA) น้อยมากและยังไม่กว้างขวาง
- 2) การปรับตัวของเกษตรกรไทยต่อผลกระทบจากเขตการค้าเสรี (FTA) ยังต้องใช้ระยะเวลาในการปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบในด้านการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการผลิตสินค้า เพื่อให้แข่งขันกับสินค้าจากต่างประเทศที่มีมาตรฐานและคุณภาพที่สูงกว่าประเทศไทย
- 3) สินค้าเกษตรหลายชนิดของไทยที่เป็นที่ต้องการของต่างประเทศ ส่งออกไปยังต่างประเทศมากขึ้น จะสร้างแรงกดดันและส่งผลกระทบต่อราคาอาหารในประเทศเพิ่มสูงขึ้น อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง พืชอาหารสัตว์ เป็นต้น
- 4) เขตการค้าเสรี (FTA) นำไปสู่การปรับลดปริมาณการและกำลังการผลิต หรือยกเลิกกิจการของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ หรือองค์การเกษตรต่างๆ เนื่องจากสินค้าที่ผลิตไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากต่างประเทศ และอาจจะส่งผลอย่างยิ่งต่อความมั่นคงทางอาหาร (Food security) ของประเทศ รวมถึงปัญหาการว่างงานของภาคการเกษตรที่มากขึ้น
- 5) อาจจะมีสินค้าบางประเภทที่เราได้รับผลกระทบจากมาตรการทางด้านภาษีที่ลดลงรวมถึงต้นทุนการผลิตของประเทศคู่ค้า คู่สัญญาที่ต่ำกว่าเข้ามาในประเทศไทยได้มากขึ้นจึงทำให้สินค้าบางประเภทอาจจะไม่พร้อมที่แข่งขันในตลาดการค้าระหว่างประเทศ
- 6) การสวมสิทธิ์จากผลผลิตของประเทศคู่ค้าที่เข้ามายังประเทศไทย และส่งออกจากไทยไปยังประเทศคู่เจรจา จะส่งผลให้ราคาผลผลิตในประเทศมีราคาต่ำลง

ส่วนที่ 3

ผลการดำเนินงานกองทุนปรับโครงสร้าง การผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ การแข่งขันของประเทศ

- ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ
- การดำเนินงานสนับสนุนภารกิจของกองทุนฯ
- บทความ "20 ปี กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ กับภารกิจช่วยเหลือเกษตรกรไทยท่ามกลางการเปิดเสรีทางการค้า"
- บทความ "อนาคตกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ กับการสนับสนุนเกษตรกรไทยท่ามกลางการค้าเสรีและโลกที่มีความผันผวน"

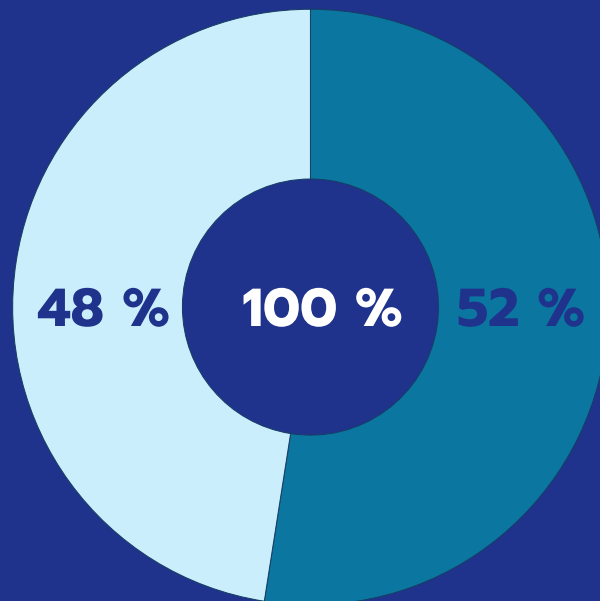
ส่วนที่ 3

ผลการดำเนินงานกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ

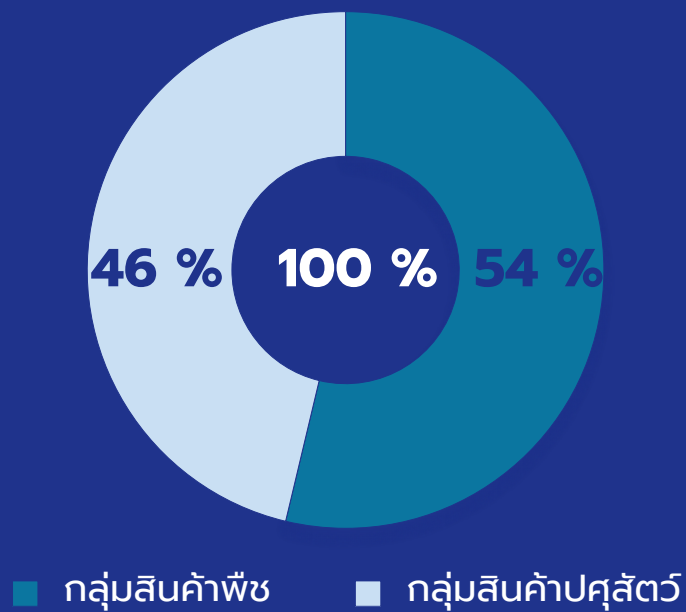
ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน (20 ปี) กองทุน ได้รับการจัดสรรงบประมาณ รวมเป็นเงิน 998 ล้านบาท ซึ่งทางกองทุนฯ สามารถใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ โดยสามารถสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ได้ 34 โครงการ 2 กลุ่มสินค้าเกษตร ประกอบไปด้วย 1) กลุ่มสินค้าพืช ได้แก่ ข้าว ชา กาแฟ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว พริกไทย ผักเมืองหนาว 2) กลุ่มสินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ โคนม สุกร รวมทั้งสิ้น 11 ชนิดสินค้า โดยเป็นงบประมาณทั้งสิ้น 1,183.255 ล้านบาท แยกเป็นทุนหมุนเวียน (เงินยืม) 620.928 ล้านบาท และเงินจ่ายขาด 562.327 ล้านบาท

สัดส่วนประเภทงบประมาณที่ใช้การสนับสนุนโครงการ

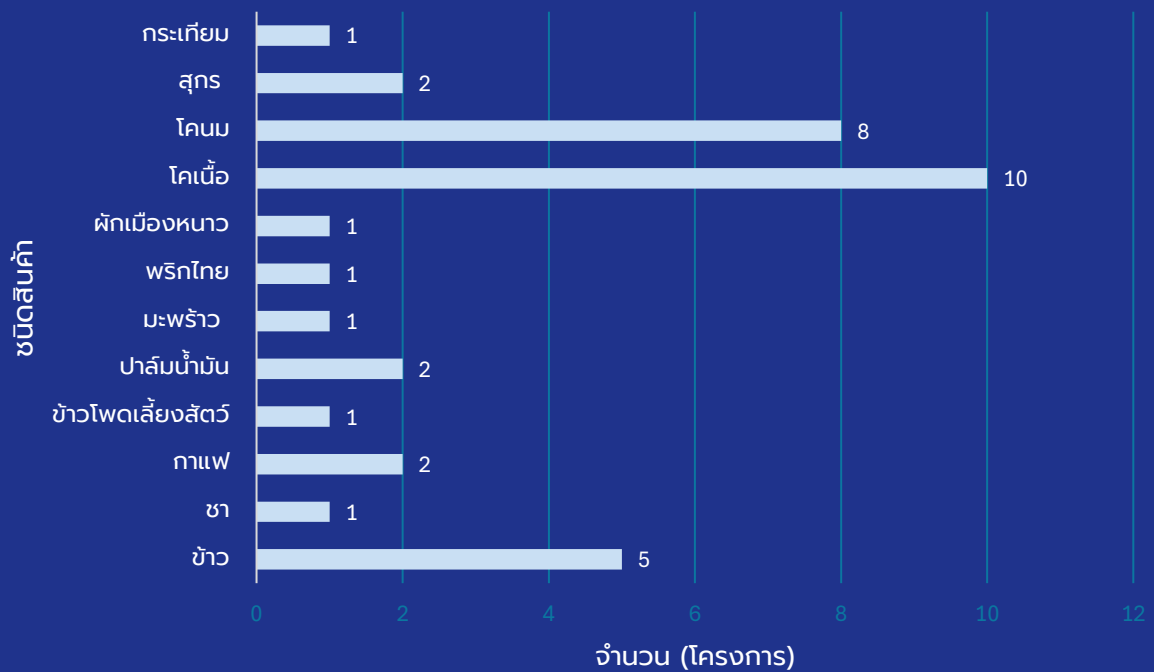

■ เงินทุนหมุนเวียน ■ เงินจ่ายขาด

สัดส่วนประเภทงบประมาณที่ให้การสนับสนุนโครงการตามกลุ่มสินค้า

จำนวนชนิดสินค้า

โครงการที่กองทุนให้การสนับสนุน

ปี 2549

1. โครงการปรับโครงสร้างสินค้ากระเทียม

ประเภทโครงการ :

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☐ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☒ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 3,590,000 บาท (จ่ายขาด)

วัตถุประสงค์

- 1) พัฒนาการผลิตกระเทียมให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 2) พัฒนาให้มีการใช้กระเทียมเพื่อการแปรรูปมากขึ้น
- 3) ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชที่เป็นทางเลือกใหม่ (พริกหวาน ยางพาราและ

มันฝรั่งโรงงาน)

ปี 2550

2. โครงการคัดเลือกพ่อพันธุ์กำแพงแสนเพื่อใช้ผลิตน้ำเชื้อ

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☒ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☐ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☐ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

งบประมาณ : จำนวน 46,256,400 บาท (จ่ายขาด)

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเพิ่มโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนและลดการนำเข้าเนื้อโคคุณภาพดีจากต่างประเทศ
- 2) เพื่อกระจายพันธุ์โคเนื้อคุณภาพที่ผ่านการคัดเลือกพันธุ์กรรมอย่างเป็นระบบ และถูกต้องตามหลักวิชาการสู่เกษตรกร
- 3) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงโคเนื้อและเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรในชนบท

3. โครงการการจัดตั้งตลาดกลางโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน

ประเภทโครงการ

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☐ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

งบประมาณ : จำนวน 14,783,450 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียนจำนวน 10,800,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาดจำนวน 3,983,450 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) ใช้เป็นสถานที่ซื้อขาย แลกเปลี่ยนโคพันธุ์กำแพงแสน และพันธุ์อื่นๆ ที่มีการจัดการด้านสุขภาพตามหลักวิชาการและกำหนดราคาอย่างยุติธรรมโดยใช้คุณภาพและน้ำหนักโคเป็นตัวกำหนด
- 2) เป็นศูนย์กลางให้บริการด้านต่างๆ แก่สมาชิก เช่น การตอน การทำเครื่องหมายการทำลายเขา และการผสมเทียม เป็นต้น
- 3) เป็นสถานที่ดูงานและฝึกงานของเกษตรกรและนักศึกษา
- 4) เป็นสถานที่จัดเตรียมโคเพื่อขายไปต่างประเทศ

4. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านโคเนื้อ

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☐ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

งบประมาณ : จำนวน 20,280,200 บาท (จ่ายขาด)

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อได้มีทักษะความรู้ ความเข้าใจถึงการเลี้ยงโค การขุนโค ความปลอดภัยของเนื้อโค (Food Safety) และระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ได้ถูกต้อง
- 2) เพื่อให้เกษตรกรเพิ่มผลผลิต โดยการนำน้ำเชื้อโคพันธุ์กำแพงแสนไปผสมเทียมกับแม่โคในฟาร์มตนเองเพิ่มประสิทธิภาพ อันส่งผลให้เกิดการพัฒนาโคเนื้อของประเทศอย่างต่อเนื่อง และลูกโคสามารถเลี้ยงเป็นโคขุนซึ่งสามารถทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ

5. โครงการปรับโครงสร้างสินค้า

ประเภทโครงการ

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☐ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเชียงราย)

งบประมาณ : จำนวน 6,651,670 บาท แยกเป็น

- (1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 5,360,800 บาท
- (2) เงินจ่ายขาด จำนวน 1,290,870 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพของของกลุ่มบ้านพญาไพรเล่าจ้อให้ได้มาตรฐานระดับสากล
- 2) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า

6. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☐ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมการเกษตร

งบประมาณ : จำนวน 19,946,320 บาท (จ่ายขาด)

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของโรงงาน
- 2) เพื่อลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร

ปี 2551

7. โครงการลดต้นทุนและปรับปรุงประสิทธิภาพการเลี้ยงโคนมด้วยวิธีปฏิบัติได้และเห็นผลจริง

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☒ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☐ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์ และ กรมปศุสัตว์

งบประมาณ : จำนวน 36,168,000 บาท (จ่ายขาด)

วัตถุประสงค์

จัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและลดต้นทุนการบริหารจัดการฟาร์มโคนมในสหกรณ์โคนมจำนวน 20 สหกรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์

- 1) ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ซึ่งจะทำให้เพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้และการแข่งขัน
- 2) เพิ่มประสิทธิภาพในระบบการเลี้ยงโคนมและการผลิตน้ำนมคุณภาพดีซึ่งจะทำให้เพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้และการแข่งขัน
- 3) เป็นการนำนักวิชาการลงไปสู่ปัญหาจริง ซึ่งจะเชื่อมผลงานวิจัยเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาจริงๆ ในฟาร์มขณะเดียวกันนักวิชาการที่ลงไปสู่ปัญหานั้น จะกลับมาทำการวิจัยเพิ่มเติมตรงปัญหาและกลับไปใช้แก้ปัญหาได้ซึ่งจะทำให้เกิดองค์ความรู้และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการเลี้ยงโคนมของไทยมากยิ่งขึ้น
- 4) เพื่อให้รู้ประสิทธิภาพ และคุณภาพที่แท้จริงของฟาร์มโคนมว่าสามารถปฏิบัติได้ในประเทศไทยได้จริง
- 5) สร้างระบบการเก็บข้อมูลที่เป็นมาตรฐานและนำไปใช้ได้จริง

8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มมูลค่าโคนมและผลิตภัณฑ์นมของสหกรณ์โคนมบ้านบึง จำกัด

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☒ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

งบประมาณ : จำนวน 6,478,710 บาท แยกเป็น

- (1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 1,537,000 บาท
- (2) เงินจ่ายขาด จำนวน 4,941,710 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) วิจัยและพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มโคนมของสหกรณ์โคนมบ้านบึง จำกัด
- 2) วิจัยและพัฒนาการเพิ่มศักยภาพและการใช้ประโยชน์จากโคนมและผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์โคนมบ้านบึง จำกัด อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) วิจัยและพัฒนากระบวนการจำหน่าย ช่องทางจำหน่าย การสร้างตราสินค้า เครือข่ายการจำหน่ายและร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากโคนม ได้แก่ผลิตภัณฑ์นม เนื่อโคนม และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อโคนมของสหกรณ์โคนมบ้านบึง จำกัด
- 4) วิจัยและพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ การใช้สื่อเพื่อเป้าหมายการเพิ่มยอดขาย และกำไรจากการประกอบการ

ปี 2552

9. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าสุกรของชุมชนสหกรณ์การปศุสัตว์ ภาคตะวันออก จำกัด

ประเภทโครงการ

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 28,700,800 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 25,140,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 3,560,800 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาการเลี้ยงสุกรของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรภาคตะวันออกทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีต้นทุนการผลิตต่ำลงเพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ภายใต้ข้อตกลงเปิดเสรีทางการค้า
- 2) เพื่อพัฒนาการตลาดสุกรมีชีวิตและเนื้อสุกรที่ผลิตโดยสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรภาคตะวันออกทั้งระบบให้ตรงถึงผู้บริโภค เพื่อเป็นลดผลกระทบจากการผันผวนของราคาสุกรมีชีวิตที่จะเกิดขึ้นกับเกษตรกร

10. โครงการปรับโครงสร้างสินค้ากาแฟแบบครบวงจร

ประเภทโครงการ

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 54,001,270 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 31,229,700 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 22,771,570 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพิ่มผลผลิตต่อไร่ ลดต้นทุนการผลิตกาแฟและเพิ่มคุณภาพผลผลิตกาแฟ
- 2) เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้ากาแฟโดยส่งเสริมให้มีการแปรรูปกาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟของสถาบันเกษตรกร
- 3) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจกาแฟของสถาบันเกษตรกร

ปี 2553

11. โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวและสร้างความเข้มแข็งให้ชาวนาเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน (AFTA)

ประเภทโครงการ

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมการข้าว

งบประมาณ : จำนวน 128,909,000 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 27,500,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 101,409,000 บาท

วัตถุประสงค์

1) สร้างศักยภาพ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน โดยการสร้างมูลค่าเพิ่ม (VALUE ADDED) และปรับปรุงคุณภาพของข้าวหอมมะลิในตลาดโลกเพื่อสร้างความมั่นคงต่อผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีอาเซียน AFTA

2) ส่งเสริม และพัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ครบวงจร เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และเพื่อความยั่งยืนของอาชีพชาวนาและเป็นโครงการนำร่องเพื่อเป็นตัวอย่าง ซึ่งองค์กรอื่น ๆ ของเกษตรกรสามารถเข้าฝึกอบรมและเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติในพื้นที่อื่นๆ ได้

3) อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูระบบนิเวศเพื่อรักษาสภาพความสมบูรณ์ของดินจากรุ่นสู่รุ่น และลดภาวะโลกร้อน

4) เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรในการผลิต และสร้างอาชีพใหม่ให้แก่ชาวเกษตรกร

5) สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ และพัฒนาภูมิปัญญาและประเพณีท้องถิ่น

6) เพิ่มการตลาดในต่างประเทศและการส่งออกเพื่อการรักษาเสถียรภาพของราคา

7) สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ จากผลพลอยได้ที่เหลือจากการผลิต เช่น รำข้าวมาเป็นน้ำมันประกอบอาหาร และเครื่องสำอาง ซึ่งกำลังเป็นความต้องการของตลาดเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

12. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าสุกรของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรอุดรดิตถ์ จำกัด

ประเภทโครงการ

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 6,417,600 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 4,000,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 2,417,600 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาการเลี้ยงสุกรของสมาชิกสหกรณ์ ทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพสูงมีต้นทุนการผลิตต่ำ เพื่อให้อยู่รอดได้ภายใต้ข้อตกลงเปิดเสรีทางการค้า
- 2) เพื่อพัฒนาการตลาดสุกรมีชีวิต และเนื้อสุกรที่ผลิต โดยสมาชิก ทั้งระบบให้ตรงถึงผู้บริโภค เพื่อเป็น การลดผลกระทบจากราคาผันผวนของราคาสุกรมีชีวิตที่จะเกิดขึ้นกับเกษตรกร
- 3) เพื่อให้การบริหารงานของสหกรณ์เป็นระบบ มีการบริหารจัดการที่ดีครบวงจร

ปี 2554

13. โครงการส่งเสริมปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่าเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า AFTA

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☐ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมการเกษตร

งบประมาณ : จำนวน 100,550,000 บาท (จ่ายขาด)

วัตถุประสงค์

เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันโดยการปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า เป็นการเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดต้นทุนการผลิต

14. โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีของสหกรณ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันข้าวไทยสู่สากล

ประเภทโครงการ

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 55,880,400 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 47,166,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 8,714,400 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) สนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรพรหมพิราม จำกัด เป็นศูนย์กลางการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีในระดับเมล็ดพันธุ์จำหน่าย กระจายพันธุ์ข้าวให้กับสหกรณ์เครือข่ายและเกษตรกร โดยผ่านโรงงานปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ข้าว และห้องตรวจสอบคุณภาพข้าวที่ได้มาตรฐานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2) ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชตระกูลถั่วสลับกับการทำนา เพื่อเป็นการปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ พักดินเพื่อตัดวงจรโรคแมลง ศัตรูพืชต่าง ๆ และยังเป็นการลดการใช้น้ำในการทำนา

3) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้กับเกษตรกร ในจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และ จังหวัดพิจิตร ให้มีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้มาตรฐาน ลดการใช้สารเคมี โดยปรับเปลี่ยนมาใช้ สารอินทรีย์และสารชีวภาพแทน เพื่อฟื้นฟูสภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

4) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวไทยให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น เพื่อลดผลกระทบจากข้อตกลงทางการค้าเสรีให้เกษตรกรไทยสามารถแข่งขันและครองตลาดในเวทีโลกต่อไปได้

15. โครงการนำร่องการเลี้ยงโคนมทดแทนในระบบชีวภาพ (วัวหลุม)

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☒ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 6,700,000 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 6,060,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 640,000 บาท

วัตถุประสงค์

1) เพื่อเป็นโครงการนำร่องในการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมทดแทนในระบบชีวภาพ (วัวหลุม) ให้เป็นแบบอย่างแก่สหกรณ์โคนมหรือองค์กรต่างๆ ที่จะนำไปพัฒนาหรือปรับปรุงระบบการบริหารจัดการฟาร์มให้ดีขึ้น

2) เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้หรือแหล่งศึกษาดูงานการเลี้ยงโคนมทดแทนในระบบชีวภาพ (วัวหลุม) ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

3) เพื่อเป็นการลดภาระต่างๆ และต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมให้ต่ำลงและเพิ่มประสิทธิภาพในการเลี้ยงโคนมตลอดจนหน่วยงานต่างๆ และผู้ที่สนใจทั่วไป

4) เพื่อส่งเสริมพัฒนาสถาบันของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในระดับภูมิภาคให้มีความเข้มแข็งมั่นคงและช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ได้

5) เพื่อเป็นการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในระบบชีวภาพ ซึ่งจะช่วยให้ลดมลภาวะทางกลิ่นและน้ำเสียจากการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม

ปี 2555

16. โครงการเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงโคนมเพื่อรองรับเขตการค้าเสรี (FTA) ไทย – ออสเตรเลีย -

นิวซีแลนด์

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☒ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

งบประมาณ : จำนวน 25,416,523 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 2,700,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 22,716,523 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพิ่มจำนวนลูกโคนมเพศเมียที่มีคุณภาพในฟาร์มเกษตรกร
- 2) ลดช่วงอายุการผสมพันธุ์ครั้งแรกให้เร็วขึ้น
- 3) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มจำนวนลูกโคนมเพศเมียให้แก่เกษตรกร

17. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพพืชผักวังน้ำเขียว จ. นครราชสีมา เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมการเกษตร

งบประมาณ : จำนวน 12,424,100 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 5,120,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 7,304,100 บาท

วัตถุประสงค์

1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักเมืองหนาวของเกษตรกรอำเภอวังน้ำเขียว ให้สามารถแข่งขันกับผักที่นำเข้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศอื่นๆ ได้โดยการปลูกผักไร้สารหรือผักอินทรีย์ เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค และให้เป็นเอกลักษณ์ของการส่งเสริมและพัฒนาการปลูกผักอย่างยั่งยืน เป็นรูปแบบและการนำไปขยายในพื้นที่อื่นต่อไป

2) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกผักอำเภอวังน้ำเขียวให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด

3) เพื่อสร้างโอกาสและทางเลือกให้แก่เกษตรกรรายย่อยที่ได้รับการจัดสรรที่ดินจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอำเภอวังน้ำเขียว ในการเข้าร่วมโครงการปลูกผักไร้สาร ซึ่งเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ภูมิอากาศและสามารถให้ผลตอบแทนสูง

4) เพื่อสร้างรูปแบบการปลูกผักไร้สารและผักอินทรีย์ ซึ่งเป็นการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้แรงงานในครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ภายใต้แนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง

ปี 2556

18. โครงการเพิ่มคุณภาพข้าวเปลือกและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อรองรับ AEC

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☐ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 8,809,660.28 บาท (จ่ายขาด)

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพข้าวเปลือกและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดศรีสะเกษให้ได้มาตรฐาน
- 2) เพื่อสร้างรายได้เพิ่มให้กับสมาชิกสหกรณ์ฯ และเกษตรกรผู้ปลูกข้าวและข้าวโพด

เลี้ยงสัตว์จังหวัดศรีสะเกษ

19. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพริกไทยเพื่อลดผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า (FTA)

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☒ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☐ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมวิชาการเกษตร

งบประมาณ : จำนวน 5,744,840 บาท (จ่ายขาด)

วัตถุประสงค์

- 1) เพิ่มผลผลิตพริกไทยให้เพียงพอกับปริมาณที่ใช้ในประเทศลดการนำเข้า
- 2) เพื่อปรับปรุงสวนพริกไทยเดิมให้สามารถเพิ่มผลผลิตได้มาตรฐาน

ปี 2557

20. โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนส่วนเก่าเพื่อลดผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า AFTA

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☒ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☐ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมการเกษตร

งบประมาณ : จำนวน 99,900,000 บาท (จ่ายขาด)

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว โดยการส่งเสริมปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า เพื่อการเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดต้นทุนการผลิต

21. โครงการพัฒนาศักยภาพฟาร์มโคนมของสมาชิก (Smart Farm) เพื่อรองรับการแข่งขันจากการเปิดการค้าเสรี FTA**ประเภทโครงการ**

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 77,310,000 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 73,500,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 3,810,000 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อยกระดับปริมาณและคุณภาพน้ำนมดิบ จากการผลิตแบบเดิมเป็นระบบการรีดด้วยเครื่องรีดระบบปิด เพื่อลดการปนเปื้อนและการเก็บรักษาน้ำนมดิบด้วยระบบคลูลเลอร์แท็งก์
- 2) เพื่อสร้างฟาร์มโคนมต้นแบบที่มีศักยภาพในการผลิต และโอกาสในการยกระดับการเลี้ยงโคนมให้เป็น Smart Farm มีการบริหารจัดการฟาร์มด้วยระบบข้อมูลเชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อประกันคุณภาพการเลี้ยงโคนมให้ได้มาตรฐาน
- 3) เพื่อจัดระบบการขนถ่ายอาหารสัตว์ และการรับน้ำนมดิบจากฟาร์มแต่ละฟาร์มด้วย Logistic System เพื่อลดต้นทุนค่าขนส่งในแต่ละฟาร์มและลดการสูญเสียค่าใช้จ่ายในระดับสหกรณ์

22. โครงการเพิ่มมูลค่าเนื้อโคขุนเกรดคุณภาพ (Premium) เพื่อรองรับตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**ประเภทโครงการ**

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 11,565,100 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 11,170,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 395,100 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับเนื้อโคขุนเกรดคุณภาพที่มีไขมันแทรกน้อย ทำให้มีไขมันแทรกเพิ่ม
- 2) เพื่อทำให้จัดจำหน่ายเนื้อชิ้นส่วนรองและชิ้นส่วนหลักที่มีไขมันแทรกน้อยได้รวดเร็วขึ้น เป็นการลดภาระเรื่องสต็อกสินค้า
- 3) เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

- 4) เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
- 5) เพื่อเป็นแนวทางในการนำนวัตกรรมและงานวิจัยของประเทศมาใช้ประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรของไทยในเชิงพาณิชย์กรรม
- 6) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจทางด้านโคเนื้อและเนื้อโคขุนตลอดห่วงโซ่การผลิต (Supply Chain) และการบริหารเครือข่ายโคเนื้อ (Beef Cluster) ให้มีความเข้มแข็งสามารถแข่งขันได้จากการเปิดการค้าเสรี (FTA)

ปี 2558

23. โครงการสร้างความมั่นคงทางอาหารหยาบให้กับโคนมด้วยหญ้าเนเปียร์ ปากช่อง 1

ประเภทโครงการ

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 3,862,500 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 3,570,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 292,500 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคง และลดค่าใช้จ่ายด้านอาหารหยาบของโคนมทดแทนภายในโครงการนำร่องการเลี้ยงโคนมทดแทนในระบบชีวภาพ (วัชหลุม) ของชุมชนสหกรณ์โคนมภาคใต้และตะวันตก จำกัด
- 2) เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคง และลดค่าใช้จ่ายด้านอาหารหยาบให้สมาชิกสหกรณ์ในเครือข่าย และเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในพื้นที่ทั่วไป
- 3) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานและการศึกษาวิจัยในการพัฒนาองค์ความรู้ในการปลูกหญ้าสายพันธุ์เนเปียร์ปากช่อง 1 สำหรับใช้เป็นแหล่งอาหารหยาบของโคนมในอนาคต

ปี 2559

24. โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพสูง

ประเภทโครงการ

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 36,820,000 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 35,750,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 1,070,000 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเป็นโรงพยาบาลโคมาตรฐานเพิ่มศักยภาพในการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยสามารถตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเนื้อโคขุนคุณภาพสูงจากแหล่งผลิตจนถึงผู้บริโภคได้ โดยมีกำลังการผลิต 20 - 30 ตัวต่อวัน และรองรับผลผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อภายในประเทศ
- 2) เพื่อเป็นโรงพยาบาลโคมาตรฐานกรมปศุสัตว์
- 3) เพื่อเป็นสถานที่ต้นแบบในการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพสูงตลอดจนเป็นสถานที่ให้คำปรึกษาแนะนำด้านการออกแบบการบริหารจัดการโรงพยาบาลโคมาตรฐานให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการด้านเนื้อสัตว์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- 4) เพื่อเป็นสถานที่ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติด้านการแปรรูปโคตามหลักมาตรฐานสากล การตัดแต่งเนื้อโคขุนคุณภาพสูง ระบบตรวจสอบย้อนกลับ ของนิสิต นักศึกษาผู้ประกอบการด้านเนื้อสัตว์ และบุคคลทั่วไป
- 5) เพื่อเป็นสถานที่เรียนรู้ ศึกษาวิจัยด้านวิทยาศาสตร์เนื้อสัตว์ การจัดการแปรรูปโค และการจัดการโรงพยาบาลโคของนิสิต นักศึกษา และนักวิชาการ เป็นต้น

25. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน**ประเภทโครงการ**

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 24,680,640 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 22,700,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 1,980,640 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้สมาชิกมีอาชีพที่มั่นคงยั่งยืนและมีรายได้เพียงพอต่อการครองชีพ สมาชิกมีความเป็นอยู่ดี กินดี มีสันติสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 2) เพื่อให้เกษตรกรได้มีทักษะความรู้ความเข้าใจถึงการเลี้ยงโคแม่พันธุ์การเลี้ยงโคขุน อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ปี 2561

26. โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตกาแฟของกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาทะลุ**ประเภทโครงการ**

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 22,230,520 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 19,932,400 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 2,298,120 บาท

วัตถุประสงค์

1) เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟโรบัสต้าในระดับ การผลิต การตลาด แบบครบวงจร ให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ

2) เพื่อพัฒนาคุณภาพกาแฟของกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาทะลุ ให้สามารถเพิ่มกำลังการผลิต และยกระดับคุณภาพตามมาตรฐานระดับสากล

3) เพื่อเพิ่มทุนหมุนเวียนสำหรับธุรกิจรวบรวมกาแฟในการสำรวจวัตถุดิบในการผลิตกาแฟคั่วบด

27. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงโคเนื้อบ้านแสนแก้ว
ประเภทโครงการ

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมปศุสัตว์

งบประมาณ : จำนวน 12,800,000 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 12,300,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 500,000 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเพิ่มผลผลิตและเพิ่มรายได้จากการเลี้ยงโคเนื้ออย่างยั่งยืน
- 2) เพื่อให้สมาชิกได้รับการอบรม มีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ถึงการเลี้ยงโคเนื้อ อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกมีอาชีพเลี้ยงโคเนื้ออย่างยั่งยืน

ปี 2562

28. โครงการศึกษาศักยภาพการขุนคุณภาพซาก และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของโคเนื้อ 5 สายพันธุ์
ในระบบการขุนเชิงการค้า

ประเภทโครงการ

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☒ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☐ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมปศุสัตว์

งบประมาณ : จำนวน 3,997,800 บาท (จ่ายขาด)

วัตถุประสงค์

- 1) ศึกษาศักยภาพการเจริญเติบโต คุณภาพซาก ต้นทุน และผลตอบแทนของการขุนโคเนื้อ 5 พันธุ์ ภายใต้ระบบการขุนโคเชิงการค้าของเกษตรกร
- 2) เป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตอาหารผสมครบส่วนด้วยเครื่องผสมอาหารสัตว์ ให้แก่เกษตรกร

29. โครงการจัดตั้งฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูง**ประเภทโครงการ**

- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

งบประมาณ : จำนวน 55,900,000 บาท แยกเป็น

- (1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 51,700,000 บาท
- (2) เงินจ่ายขาด จำนวน 4,200,000 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อจัดตั้งฟาร์มสาธิตเชิงธุรกิจในพื้นที่ขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ให้เป็น Smart Dairy Farm ที่ใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการฟาร์ม และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับเป็นแหล่งฝึกปฏิบัติและการสร้างบุคลากรมืออาชีพด้านการเลี้ยงโคนม
- 2) เพื่อเป็นฟาร์มสำหรับใช้ในการศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการฟาร์ม ให้ความสำคัญและเหมาะสมกับการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรยุคใหม่ที่สอดคล้องกับหลักการดูแลสวัสดิภาพสัตว์ (Animal welfare)
- 3) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนมของประเทศ

ปี 2563

30. โครงการสร้างความมั่นคงด้านอาหารโคนมรองรับการเปิดเสรีทางการค้า (FTA)**ประเภทโครงการ**

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมปศุสัตว์

งบประมาณ : จำนวน 37,747,200 บาท แยกเป็น

- (1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 36,470,000 บาท
- (2) เงินจ่ายขาด จำนวน 1,277,200 บาท

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิตนํ้านมดิบของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

31. โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อรองรับ FTA**ประเภทโครงการ**

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมปศุสัตว์

งบประมาณ : จำนวน 161,781,560 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 157,074,660 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 4,706,900 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเพิ่มขีดความสามารถการผลิตโคเนื้อและเนื้อโคให้สามารถแข่งขันได้
- 2) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์เพิ่มมูลค่า ลดต้นทุน
- 3) เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการผลิตตลอดห่วงโซ่

ปี 2564

32. โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร**ประเภทโครงการ**

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมปศุสัตว์

งบประมาณ : จำนวน 21,887,400 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 21,287,400 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 600,000 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตโคขุน (โคเนื้อลูกผสมไทยวากิว)
- 2) เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อลูกผสมไทยวากิวด้วยการบริหารจัดการเลี้ยงโคขุนรูปแบบคอกกลาง
- 3) เพื่อเพิ่มช่องทางในการแข่งขันรองรับผลกระทบที่จะเกิดจาก FTA เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

33. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตรวบรวมและเพิ่มมูลค่าข้าวอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรทำนา เศรษฐกิจพอเพียง ต.กุดน้ำใส จ.ขอนแก่น

ประเภทโครงการ

- ☒ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☐ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☒ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมสหกรณ์

งบประมาณ : จำนวน 9,404,160 บาท แยกเป็น

(1) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 8,860,000 บาท

(2) เงินจ่ายขาด จำนวน 544,160 บาท

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรฯ สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีในระดับมาตรฐาน
เมล็ดพันธุ์ดีผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีมากขึ้น
- 2) เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรฯ สามารถจำหน่ายกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ในราคาที่สูงขึ้น
และมีปริมาณที่เพิ่มขึ้น ให้แก่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวจังหวัดขอนแก่น เครือข่ายขบวนการสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร
วิสาหกิจชุมชน และศูนย์ข้าวชุมชน
- 3) เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรฯ สามารถแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าวเปลือกเป็นข้าวสารบรรจุถุง
- 4) เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรฯ สามารถลดต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจากเดิมที่ใช้
สารเคมีมาเป็นสารอินทรีย์ชีวภาพเพื่อฟื้นฟูสภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

34. โครงการนำร่องต้นแบบการพัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สากล EU/NOP ด้วยวิธีการบริหารจัดการน้ำเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์

ประเภทโครงการ

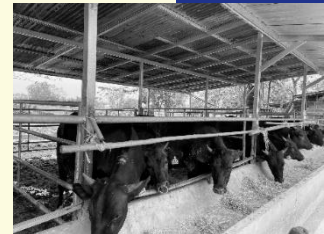
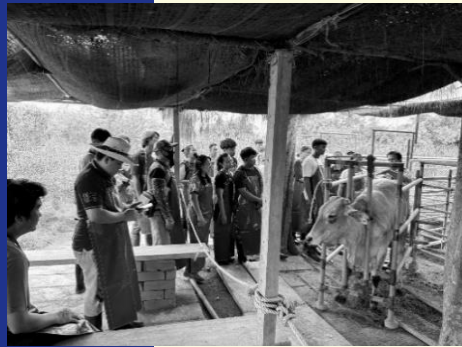
- ☐ สนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี
- ☒ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
- ☒ ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมและดูงาน
- ☐ ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร
- ☐ ปรับเปลี่ยนอาชีพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

งบประมาณ : จำนวน 15,598,853 บาท (จ่ายขาด)

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาเกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกข้าวอินทรีย์เดิมให้สามารถยกระดับคุณภาพสู่มาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์ระดับสากล EU/NOP เพื่อส่งออกไปยังสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา
- 2) เพื่อเพิ่มรายได้ของกลุ่มเกษตรกร จากการเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวและลดต้นทุนการผลิต
ข้าวด้วยวิธีการบริหารจัดการน้ำเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์ที่เหมาะสมและยั่งยืน
- 3) เพื่อใช้เป็นโครงการนำร่องต้นแบบสำหรับการพัฒนาเพื่อยกระดับและขยายผลให้กับ
เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรระดับพื้นที่ต่อไป

การดำเนินงานสนับสนุนภารกิจของกองทุนฯ

สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และกลุ่มเกษตรกรกองทุนฯ

ตลอด 20 ปีที่ผ่านมา กองทุน FTA มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทุกข้อตกลงทางการค้า รวมทั้ง การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและเอกชน (Public Private and Partnerships) โดยการเชิญชวนให้ภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมสนับสนุนโครงการและกองทุนให้การสนับสนุนเงินทุนอย่างเหมาะสม

กองทุนฯ ได้ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่องการสร้างร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ให้มีศักยภาพในการแข่งขันเพิ่มขึ้นร่วมกัน กับหน่วยงานความร่วมมือ จำนวน 14 หน่วยงาน ดังนี้

• ปี 2565 กองทุนฯ ได้ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ 9 หน่วยงาน ประกอบด้วย

- 1) กรมปศุสัตว์
- 2) กรมส่งเสริมสหกรณ์
- 3) องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)
- 4) สภาเกษตรกรแห่งชาติ
- 5) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- 6) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.)
- 7) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM Bank)
- 8) สหกรณ์โคนมกำแพงแสน
- 9) บริษัท พรีเมียม ปีฟ จำกัด

• ปี 2567 กองทุนฯ ได้ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพิ่มอีก 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย

- 1) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
- 2) กรมวิชาการเกษตร
- 3) กรมการข้าว
- 4) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
- 5) บริษัทประกันสินเชื่้ออุตสาหกรรมขนาดขนาดย่อม (บสย.)

การสร้างร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และกลุ่มเกษตรกรภายใต้การดำเนินงานของกองทุนฯ เป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนภาคการเกษตรไทยให้พร้อมแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

**"ความร่วมมือที่เข้มแข็ง คือพลังสำคัญในการพัฒนาเกษตรกรไทยสู่อนาคตที่มั่นคง
บนเวทีการค้าเสรี"**

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานกองทุนฯ

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานกองทุนฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีความทันสมัย โปร่งใส คล่องตัว และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การค้า และความต้องการของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรี (FTA) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนฯ ให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
- 2) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุนฯ
- 3) เพื่อปรับปรุงกระบวนการพิจารณา อนุมัติ และติดตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนให้รวดเร็วและมี

ประสิทธิผล

- 4) เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารกองทุนฯ ให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล
- 5) เพื่อสร้างกลไกการมีส่วนร่วมและความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน

ผลที่ได้รับ

- 1) ระบบบริหารจัดการกองทุนฯ มีความชัดเจน เป็นระบบ และโปร่งใสมากยิ่งขึ้น
 - 2) บุคลากรของกองทุนฯ มีศักยภาพในการวางแผน บริหาร และติดตามโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 3) การพิจารณาและอนุมัติโครงการมีความรวดเร็ว โปร่งใส และสอดคล้องกับนโยบายและความจำเป็นของประเทศ
 - 4) การติดตามและประเมินผลโครงการเป็นระบบ มีข้อมูลประกอบการพิจารณาอย่างครบถ้วน
 - 5) หน่วยงานภาคีมีความเข้าใจบทบาทของกองทุนฯ และมีความร่วมมือในการพัฒนาภาคเกษตรเพิ่มขึ้น
- ข้อเสนอแนะต่อยอด
- 1) พัฒนาระบบฐานข้อมูล Big Data เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการอย่างแม่นยำ
 - 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในการประเมินและเสนอแนะแนวทางการบริหารกองทุนฯ
 - 3) พัฒนาเครื่องมือการติดตามผลในเชิงคุณภาพ เพื่อวัดผลกระทบในระยะยาวที่แท้จริงต่อเกษตรกรและประเทศ

**"กองทุน FTA พร้อมพัฒนา ปรับกลไกการบริหาร
เพื่อเกษตรกรไทยแข็งแกร่ง และแข่งขันได้ในเวทีโลก"**

Project Matching Connecting Opportunities การพัฒนาเครือข่ายโครงการเกษตรพันธมิตร สู่ออกาสตลาดการค้าเสรี

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้จัดกิจกรรม Project Matching: Connecting Opportunities ภายใต้แนวคิด “การพัฒนาเครือข่ายโครงการเกษตรพันธมิตร สู่ออกาสตลาดการค้าเสรี” เพื่อสร้างพื้นที่กลางในการเชื่อมโยงโครงการเกษตรที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ เข้ากับภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ ตลอดจนการขยายโอกาสสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ภายใต้บริบทของการแข่งขันในยุคการค้าเสรี

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อเชื่อมโยงผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ เข้าสู่ตลาดและเครือข่ายผู้ซื้อทั้งในและต่างประเทศ
- 2) เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน
 - 3) เพื่อส่งเสริมการต่อยอด พัฒนาวัตถกรรม และเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดเสรี
 - 4) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเกษตรกรไทยให้มีความพร้อมด้านการค้า การตลาด และการพัฒนาแบรนด์สินค้า กิจกรรมที่ดำเนินการ
 - 1) กิจกรรมจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างผู้ผลิตเกษตรกร สถาบันเกษตรกร กับภาคเอกชน ผู้ประกอบการแปรรูป และผู้นำเข้าส่งออก
 - 2) เวทีเสวนาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เรื่องแนวโน้มตลาดโลก การค้าระหว่างประเทศ และโอกาสทางการค้าใหม่ ๆ ในยุค FTA
 - 3) การนำเสนอสินค้าและนวัตกรรมจากโครงการเกษตร ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ
 - 4) การอบรมเสริมสร้างทักษะด้านการตลาด การพัฒนาแบรนด์ และการต่อยอดผลิตภัณฑ์ผลที่ได้รับ
 - 1) เกิดเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างเกษตรกรกับภาคเอกชน นำไปสู่การทำสัญญาซื้อขาย การแปรรูป และการร่วมลงทุน
 - 2) เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีโอกาสได้รับคำแนะนำในการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด และมาตรฐานสากล
 - 3) เกิดการต่อยอดสินค้าเกษตรในรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีมูลค่าสูงขึ้น พร้อมศักยภาพในการขยายสู่ตลาดโลก
 - 4) เกษตรกรได้รับความรู้ในการทำการตลาด การสร้างแบรนด์ และการนำเสนอสินค้าในเวทีธุรกิจ
 - 5) เกิดการขยายผลของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจในระดับพื้นที่และระดับประเทศ

Project Matching: Connecting Opportunities เป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญที่ช่วยขยายโอกาสทางธุรกิจให้กับเกษตรกรไทย เชื่อมโยงจากแหล่งผลิตสู่ตลาด เพิ่มมูลค่าและสร้างความแข็งแกร่งในการแข่งขันบนเวทีการค้าเสรี กองทุนฯ ยังคงมุ่งมั่นพัฒนากิจกรรมลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคเกษตรกรไทยในทุกมิติ

“จากการผลิตสู่การค้า เชื่อมโยงโอกาสให้เกษตรกรไทยก้าวไกลในตลาดโลก”

การอบรมเกษตรกร

หลักสูตร “การวิเคราะห์การผลิตการตลาดและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร”

โดยหลักสูตรมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ
- 2) เพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ตลาดและความต้องการของผู้บริโภค เพื่อให้เกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้อย่างเหมาะสม
- 3) เพื่อส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ด้วยกระบวนการแปรรูป นวัตกรรม และการออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความแตกต่างและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 4) เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร ให้สามารถจัดการต้นทุน กำไร และช่องทางการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) เพื่อเสริมสร้างแนวคิดด้านการสร้างแบรนด์สินค้าเกษตร และการสร้างความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ในตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 6) เพื่อเตรียมความพร้อมให้เกษตรกรและผู้ประกอบการ สามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก ภายใต้บริบทของการค้าเสรีและความท้าทายทางเศรษฐกิจในอนาคต
- 7) เพื่อส่งเสริมความยั่งยืนของภาคการเกษตร โดยสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy)

ผลที่ได้รับ

ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพตรงความต้องการของตลาด พร้อมทั้งมีแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปเพิ่มมูลค่า และขยายช่องทางตลาดได้ดีขึ้น ส่งผลให้สามารถเพิ่มรายได้ ลดความเสี่ยง และสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร

หลักสูตร “การจัดทำข้อเสนอโครงการและการติดตามควบคุมการดำเนินงานโครงการที่เสนอขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ”

โดยหลักสูตรมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำข้อเสนอโครงการ และการติดตามและควบคุมโครงการที่ได้รับการอนุมัติจากกองทุนฯ
- 2) เพื่อให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สามารถจัดทำข้อเสนอโครงการที่เหมาะสมครบถ้วนสมบูรณ์ และได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนฯ รวมทั้งสามารถดำเนินโครงการได้ตามแผนที่กำหนดไว้
- 3) เพื่อให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเขตการค้าเสรี และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำข้อตกลงการค้าเสรี รวมทั้งทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการติดตามและควบคุมการดำเนินงานโครงการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ผลที่ได้รับ

ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจในแนวทางการจัดทำข้อเสนอโครงการและการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กองทุนฯ กำหนด สามารถจัดทำแผนงานและข้อเสนอโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสามารถติดตามและประเมินผลโครงการของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับเป้าหมายของกองทุนฯ ที่มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการแข่งขัน

การอบรมทั้งสองหลักสูตรนี้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพของเกษตรกรไทยให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ ภายใต้บทบาทของกองทุนฯ ที่มุ่งมั่นพัฒนาและสนับสนุนเกษตรกรไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

การเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตระหนักดีว่าความเข้มแข็งของบุคลากรเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนพันธกิจของกองทุนฯ ให้สัมฤทธิ์ผล ท่ามกลางบริบทเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก เพื่อให้บุคลากรมีความพร้อมทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะ และวิสัยทัศน์ กองทุนฯ ได้จัดให้มีกิจกรรม พัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผ่านการอบรมเชิงวิชาการ การศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบไปด้วย การอบรมหลักสูตรเฉพาะด้าน การศึกษาดูงาน การอบรม Soft Skills และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

ผลที่ได้รับ

- 1) บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับ ทิศทางการพัฒนาเกษตรกรรมสมัยใหม่ และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรและหน่วยงานในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สามารถวิเคราะห์สถานการณ์เชิงโครงสร้าง เศรษฐกิจการค้า และผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรี (FTA) ได้อย่างรอบด้าน
- 3) มีความสามารถในการจัดทำและบริหารโครงการภายใต้กองทุนฯ อย่างมืออาชีพ และสอดคล้องกับนโยบายประเทศ เช่น Thailand 4.0 และ BCG Economy
- 4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเสริมพลังในการพัฒนาเกษตรกรไทยให้แข่งขันได้ในตลาดโลก

การเพิ่มศักยภาพบุคลากรของกองทุนฯ ถือเป็นการวางรากฐานสำคัญเพื่อเสริมพลังในการขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างภาคเกษตรของไทยให้มั่นคง เข้มแข็ง และแข่งขันได้ในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของกองทุนฯ ในการเป็นกลไกสำคัญของรัฐในการพัฒนาเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

“บุคลากรที่เข้มแข็ง คือพลังขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเพื่อเกษตรกรไทย”

การประเมินผลโครงการและลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบและติดตามโครงการ

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้ดำเนินการ ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อประเมินความก้าวหน้า ผลสัมฤทธิ์ และความคุ้มค่าของการลงทุน รวมถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการประเมินและติดตามโครงการ

- 1) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โปร่งใส และความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการที่ได้รับการสนับสนุน
- 2) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด
- 3) เพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาต่อยอดโครงการให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด
- 4) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบและประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และเศรษฐกิจในพื้นที่

กระบวนการที่ดำเนินการ

- 1) การตรวจสอบเอกสารและข้อมูลรายงานผลการดำเนินโครงการของหน่วยงานผู้รับการสนับสนุน
- 2) การลงพื้นที่ตรวจสอบโครงการจริงในพื้นที่ดำเนินงาน เช่น การเยี่ยมชมแปลงผลิต โรงแปรรูป ศูนย์เรียนรู้ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ เช่น เกษตรกรเป้าหมาย ผู้บริหารโครงการ และหน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการโครงการ

4) การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ ติดตาม พร้อมข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง

ผลการดำเนินการ

โครงการส่วนใหญ่สามารถดำเนินงานได้ตามแผนที่กำหนด และมีความก้าวหน้าเป็นรูปธรรม เกิดการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาด บางโครงการสามารถต่อยอดเชิงพาณิชย์ได้จริง และเชื่อมโยงตลาดใหม่ ๆ ทั้งในและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม พบว่าในบางพื้นที่ยังมีข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการ สภาพแวดล้อม และความพร้อมของเกษตรกร ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติม

การประเมินผลและการลงพื้นที่ตรวจสอบติดตามโครงการของกองทุนฯ เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และส่งเสริมให้โครงการต่าง ๆ บรรลุผลอย่างแท้จริง ทั้งยังช่วยให้กองทุนฯ มีข้อมูลที่ครบถ้วนเพียงพอในการกำหนดทิศทางนโยบายและแนวทางสนับสนุนเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืนในอนาคต

“ติดตาม ตรวจสอบ สร้างความยั่งยืน เพื่อขับเคลื่อนเกษตรกรไทยสู่การพัฒนาอย่างมั่นคง”

20 ปี กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ กับภารกิจช่วยเหลือเกษตรกรไทยท่ามกลางการเปิดเสรีทางการค้า

โดย

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีบทบาทสำคัญในเวทีการค้าเสรีโลก ผ่านการลงนามในข้อตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) กับหลายประเทศและกลุ่มประเทศทั่วโลก แม้การค้าเสรีจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ได้ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นฐานรากสำคัญของประเทศเพื่อรองรับและบรรเทาผลกระทบดังกล่าว รัฐบาลไทยได้จัดตั้ง “กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ” เมื่อปี พ.ศ. 2548 ซึ่งปัจจุบันดำเนินงานมาครบ 20 ปี แล้ว บทความนี้ขอนำเสนอภาพรวมของการดำเนินงาน บทเรียน และแนวทางในอนาคตของกองทุนภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก โดยการจัดตั้งกองทุนมีที่มาจากความตระหนักของภาครัฐถึงความเปราะบางของเกษตรกรไทยในการแข่งขันด้านราคาและต้นทุนการผลิต เมื่อมีการเปิดตลาดภายใต้ FTA โดยเฉพาะการนำเข้าสินค้าเกษตรราคาต่ำจากประเทศคู่ค้า จึงจำเป็นต้องมี “กลไกเชิงยุทธศาสตร์” ในการปรับตัว ทั้งในเชิงโครงสร้าง การพัฒนาองค์ความรู้ และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรไทย

กองทุนฯ มีบทบาทหลักในการสนับสนุนเงินทุนเพื่อพัฒนาและปรับโครงสร้างภาคเกษตร ประกอบไปด้วย การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร สนับสนุนเทคโนโลยี นวัตกรรม และการฝึกอบรม การเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรเกษตรกรและสหกรณ์ สนับสนุนการพัฒนาธุรกิจการเกษตร การปรับเปลี่ยนอาชีพเพื่อเพิ่มโอกาสแข่งขันในตลาด รวมถึงการเยียวยาและปรับตัวจากผลกระทบ FTA

20 ปี กองทุนฯ

ได้สนับสนุนโครงการทางด้านพืชและปศุสัตว์ จำนวน 34 โครงการ ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ และมีเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์กว่า 1.5 ล้านราย โดยเป็นการพัฒนา เครือข่ายเกษตรกรแปลงใหญ่ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และ วิสาหกิจชุมชน ให้เข้มแข็งและสามารถแข่งขันในตลาดเสรี โดย บทเรียนสำคัญกองทุนฯ ตลอด 20 ปีที่ผ่านมา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของเกษตรกรคือหัวใจ ซึ่งโครงการที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่เป็นโครงการที่เกษตรกรมีส่วนร่วมตั้งแต่การออกแบบ จนถึงการติดตามผล 2) มีความยืดหยุ่นเชิงนโยบาย เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของตลาดโลกและผลกระทบจาก FTA ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ และ

3) การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน และมีบทบาทอย่างสำคัญในการสร้างความยั่งยืนของโครงการต่างๆ

ก้าวต่อไปของกองทุนฯ ในอนาคต 1) ยกระดับกองทุนฯ

เป็นเครื่องมือ "สร้างความสามารถในการแข่งขันเชิงรุก" ปรับบทบาทจากเดิมไปสู่กองทุนพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์ที่เน้นการลงทุนสร้างศักยภาพใหม่ เช่น การพัฒนาเกษตรกรรมแบบในแต่ละสาขา การต่อยอดเทคโนโลยี-นวัตกรรมเกษตรแม่นยำ การสร้างอุตสาหกรรมเกษตรแห่งอนาคต (Agri-Future Industry) ที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green) 2) ปรับบทบาทเป็นกองทุนเชิงรุก รับมือการค้าเสรีและความผันผวนโลก โดยการสร้างกลไก ติดตาม วิเคราะห์ และคาดการณ์ความเสี่ยง/โอกาสจาก FTA และความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก อย่างต่อเนื่องมีงบประมาณที่พร้อม "กระโจนเข้าไปช่วยเหลือ" เกษตรกรกลุ่มเสี่ยงได้อย่างทันทั่วทั้งในภาวะวิกฤต เช่น ราคาตกต่ำอย่างฉับพลัน การนำเข้าของสินค้าจากต่างประเทศอย่างรวดเร็ว หรือโรคระบาดพืช 3) สร้างระบบบริหารจัดการที่บูรณาการและขับเคลื่อนโดย "Data-Driven" ตั้งศูนย์ข้อมูลและวิเคราะห์เชิงลึก (Agri Intelligence Center) ที่ใช้ Big Data, AI และ IoT เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มตลาด ความเสี่ยง และโอกาสทางการเกษตร และเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณ 4) สร้างความร่วมมือกับเอกชนและภาคีในประเทศ-ต่างประเทศ เปิดโอกาสให้ เอกชนและสถาบันการเงินเข้ามาร่วมลงทุนแบบ Matching Fund สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ เช่น บริษัทอาหารระดับโลก หรือแพลตฟอร์มการค้าที่เชื่อมตลาดต่างประเทศ เพื่อเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรไทย และ 5) มุ่งเน้นการพัฒนาทุนมนุษย์และองค์กรเกษตรกรอย่างยั่งยืน โดยสร้างโครงการ Upskill/ Reskill สำหรับเกษตรกรในทักษะใหม่ เช่น การจัดการฟาร์มอัจฉริยะ, การตลาดดิจิทัล, มาตรฐานการผลิตระดับสากล และหนุนเสริมองค์กรเกษตรกรให้สามารถ บริหารจัดการ Supply Chain ของตนเองได้อย่างมืออาชีพ

ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา จนถึงปัจจุบัน กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ ยังเป็นเพียงกองทุนเดียวที่ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ในการเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของโลกการค้า และยังคงเป็นเครื่องมือเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญของภาครัฐในอนาคตภายใต้โลกการค้าที่ท้าทายมากยิ่งขึ้น

อนาคตกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ กับการสนับสนุนเกษตรกรไทย ท่ามกลางการค้าเสรีและโลกที่มีความผันผวน

โดย

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

กว่า 20 ปีที่ผ่านมา กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ หรือที่เรียกกันว่า “กองทุน FTA” ได้ทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญของประเทศในการช่วยเหลือและพัฒนาเกษตรกรไทยให้สามารถปรับตัวและแข่งขันในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเมื่อการค้าเสรีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ภาคการเกษตรของไทยซึ่งถือเป็นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศต้องเผชิญกับความท้าทายหลากหลายทั้งจากการแข่งขันที่รุนแรง การผันผวนของราคาและผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศ

การค้าเสรี: โอกาสและความท้าทายของเกษตรกรไทย

การเปิดเสรีทางการค้าได้เปิดโอกาสให้สินค้าเกษตรของไทยสามารถส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศได้มากขึ้น ในขณะเดียวกันก็เปิดประตูให้สินค้าต่างประเทศไหลเข้าสู่ตลาดไทยเช่นกัน สินค้าเกษตรบางประเภทที่ไทยมีจุดอ่อน เช่น กระเทียม หอมแดง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หรือแม้แต่สินค้าผลไม้บางชนิด ต้องเผชิญกับการแข่งขันที่หนักหน่วงจากประเทศคู่ค้า นี่คือนสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกษตรกรไทยไม่สามารถยืนหยัดด้วยวิธีการผลิตแบบเดิม ๆ ได้อีกต่อไป พวกเขาจำเป็นต้องปรับตัวทั้งในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุน การแปรรูปเพิ่มมูลค่า และการสร้างเครือข่ายตลาดที่มั่นคงทั้งในประเทศและต่างประเทศ กองทุน FTA จึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยพยุงเกษตรกรให้ลุกขึ้นสู้กับความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ พร้อมทั้งเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้เข้มแข็งขึ้น นอกจากการค้าเสรีแล้ว โลกที่ผันผวนและความเสี่ยงใหม่ของภาคเกษตร โลกยุคใหม่ยังมีความท้าทายอีกหลายประการที่กระทบโดยตรงต่อภาคการเกษตร ได้แก่

- 1) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติรุนแรงขึ้น บั่นทอนผลผลิตและความมั่นคงทางอาหาร
- 2) ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ เช่น สงครามการค้า สงครามระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- 3) ความผันผวนของราคาและตลาดโลก ที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกร
- 4) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ที่เกิดขึ้นรวดเร็ว เกษตรกรที่ไม่สามารถเข้าถึงหรือตามไม่ทันจะเสียเปรียบในการแข่งขัน และ
- 5) พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลง ให้ความสำคัญกับสินค้าที่ปลอดภัย เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีมาตรฐานสากล

บทบาทของกองทุน FTA ในอนาคต ในยุคที่ความท้าทายซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงเร็วเช่นนี้ กองทุน FTA จะต้องปรับบทบาทให้ทันต่อยุคสมัยและตอบโจทย์เชิงรุกมากยิ่งขึ้น ได้แก่

- 1) ส่งเสริมเกษตรกรแม่นยำและนวัตกรรมการผลิต สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการผลิต เช่น IoT, AI, ระบบเซ็นเซอร์, การเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) ที่ช่วยลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ และ

พยากรณ์ความเสี่ยงได้ล่วงหน้า 2) ยกระดับเกษตรกรไทยสู่ผู้ประกอบการมืออาชีพ พัฒนาเกษตรกรให้มีทักษะเชิงธุรกิจ สร้างแบรนด์สินค้า ควบคู่กับการรู้จักใช้ช่องทางตลาดสมัยใหม่ เช่น E-Commerce และ Social Commerce สร้างภูมิคุ้มกันผ่านการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานแบบยั่งยืน 3) สนับสนุนการเชื่อมโยงเกษตรกร สถาบันเกษตรกร กับผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่อุปทานการผลิต ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและลดความเสี่ยง 4) ขับเคลื่อน BCG Economy Model ในภาคการเกษตร เน้นการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาไปสู่เกษตรอินทรีย์และเกษตรคาร์บอนต่ำ เพื่อรองรับแนวโน้มการบริโภคที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมในตลาดโลก 5) พัฒนาฐานข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้าสร้างฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) สำหรับภาคเกษตร เพื่อการวางแผนและคาดการณ์ตลาด พร้อมระบบเตือนภัยล่วงหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้า และสภาพภูมิอากาศ 6) ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่และการถ่ายทอดองค์ความรู้ สร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่เข้ามาสู่ภาคการเกษตร โดยเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการสร้างเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็ง และ 7) การบริหารกองทุนที่คล่องตัวและทันสมัย การพัฒนากลไกบริหารกองทุนให้มีความยืดหยุ่น โปร่งใส และสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงได้ทันเวลาเป็นอีกหนึ่งเงื่อนไขสำคัญ เช่น การเปิดโอกาสให้เอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารกองทุน การติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน วัดผลสัมฤทธิ์ได้จริง

ในโลกที่เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงอย่างไม่แน่นอน กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ยังคงมีบทบาทสำคัญในการเป็น “เพื่อนคู่คิด” ของเกษตรกรไทย โดยการยกระดับขีดความสามารถให้ก้าวทันการแข่งขันและสร้างโอกาสใหม่ ๆ “เพราะความมั่นคงของเกษตรกร คือความมั่นคงของประเทศ” กองทุน FTA พร้อมจะเป็นพลังสำคัญของภาคเกษตรไทย เพื่อก้าวสู่เวทีโลกอย่างยั่งยืน

คณะผู้จัดทำหนังสือครบรอบ 20 ปี
กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

ที่ปรึกษา

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร
นางสาวกาญจนา ขวัญเมือง
นายเอกราช ตีรลพ
นางสาวณัฐวดี ยมโชติ

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
ผู้เชี่ยวชาญสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

คณะทำงาน

นางสาวอัจฉรา ไอยรากาญจนกุล
นายภูววัฒน เจริญ
นางสาวสุดารินทร์ รอดมณี
นายณภัทร อรุณรัตน์
นางบุษรัตน์ สติยสุพรรณ
นายธนวัฒน์ อุดมสิน
นายคุณากร บัวผืน
นางสาววันกนิษฐ์ เจริญลาภ
นางสาวสุราก็พิชัย ดวงแข
นายโอม ศรีนวกกรณ์
นางสาวสุจิตรา ดวงแข
นางสาวจิรารัตน์ ศรีอ่ำดี
นายไพศาล หลังปู่เต๊ะ
นางสาวศรินันท์ ทวีตา
นายณที ภูมิขนอน
นายภาณุมาศ สุตดวง
นางสาวกัญญา เทื่อนศิริ

ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร
เศรษฐกิจรชำนาญการพิเศษ
เศรษฐกิจรชำนาญการพิเศษ
เศรษฐกิจรชำนาญการพิเศษ
เศรษฐกิจรชำนาญการพิเศษ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
นักวิชาการคอมพิวเตอร์
นักวิชาการเงินและบัญชี
นักวิชาการเงินและบัญชี
ช่างเหมาบริการ
ช่างเหมาบริการ

จัดทำโดย

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

20 YEARS FUND OF RESTRUCTURE OF AGRICULTURAL PRODUCTION TO ENHANCE COMPETITIVENESS

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทร: 0-2561-4727

Email: fta.oae@gmail.com

Website: www.ftaoae.com

Facebook: กองทุน FTA

YouTube: กองทุน FTA – สศก.

TikTok: กองทุน FTA